

**Votaziun dal pievel
dals 16 da matg 2004
Explicaziuns dal cussegl federal**

- 1 11avla revisiun da la AVS**
- 2 Augmentar la taglia
sin la plivalur a favur
da la AVS e da la AI**
- 3 Pachet fiscal**

Davart quai vegn votà:

11avla revisiun da la AVS

Il cussegl federal ed il parlament vulan garantir las prestaziuns da la AVS malgrà il svilup demografic. Per che quai possa vegnir garantì, prevesa la 11avla revisiun da la AVS respargns sistematic. Ensemen cun las entradas supplementaras da la taglia sin la plivalur vegn previsiblmain garantida la finanziaziun da la AVS fin l'onn 2015. Cunter la 11avla revisiun da la AVS èsi vegnì profità dal referendum.

Emprim
project

Explicaziuns davart il project da votaziun	paginas	4–13
Text da votaziun	paginas	24–43

Augmentar la taglia sin la plivalur per la AVS/AI

Tras in augment da la taglia sin la plivalur survegnan la AVS e l'assicuranza d'invaliditad (AI) ils meds necessaris per garantir a vista mesauna lur finanziaziun. Quest project cumplettescha ils respargns sistematic tar la AVS (11avla revisiun) e tar la AI. Cunquai ch'il project pretenda ina midada da la costituziun, è la votaziun obligatoria.

Segund
project

Explicaziuns davart il project da votaziun	paginas	4–13
Text da votaziun	paginas	44–45

Pachet fiscal

Il cussegl federal ed il parlament preschantan in pachet fiscal che prevesa distgargias en trais secturs: tar l'imposiziun da taglia sin conjugals e sin famiglias, tar l'imposiziun da taglia sin la proprietad d'abitar sco er tar las taxas da bul. Cunter quest pachet è vegnì profità dal referendum, e quai da duas varts (chantun e pievel).

Terz
project

Explicaziuns davart il project da votaziun	paginas	14–23
Text da votaziun	paginas	46–63

11avla revisiun de la AVS

La dumonda da votaziun è:

Vulais Vus acceptar la midada dals 3 d'october 2003 da la lescha federala davart l'assicuranza per vegls e survivents (**11avla revisiun da la AVS**)?

Il cussegl federal ed il parlament recumondan d'acceptar la revisiun da la lescha.

Il cussegl naziunal ha approvà il project da votaziun cun 109 cunter 73 vuschs, il cussegl dals chantuns cun 34 cunter 9 vuschs.

Finanziaziun da la AVS/AI cun augmentar las tariffas da la taglia sin la plivalur

La dumonda da votaziun è:

Vulais Vus acceptar il conclus federal dals 3 d'october 2003 davart **la finanziaziun da la AVS/AI cun augmentar las tariffas da la taglia sin la plivalur?**

Il cussegl federal ed il parlament recumondan d'acceptar la revisiun da la constituziun.

Il cussegl naziunal ha approvà il project da votaziun cun 130 cunter 43 vuschs, il cussegl dals chantuns cun 35 cunter 2 vuschs.

Il pli impurtant en furma concisa

La AVS e la AI èn nossas assicuranzas socialas las pli impurtantas. Ellas duain restar quai er en l'avegnir. Cun in pachet equilibrà vulan il cussegl federal ed il parlament garantir la finanziaziun da questas instituziuns socialas. Per che las prestaziuns da quellas na vegnian betg periclitadas generalmain, ston ins agir a moda sperta e decidida – da la vart da las expensas cun la 11avla revisiun da la AVS e da la vart da las entradas cun augmentar la taglia sin la plivalur.

Pachet
cumplessiv per
garantir la AVS
e la AI

Anc ussa è la finanziaziun da la AVS solida. Ella sto dentant vegnir garantida cun mesiras decididas, perquai che – tras l'augment da l'aspectativa da vita e la sminuziun dal dumber da naschientschas – adina pli paucas personas che pajan contribuziuns ston finanzia adina dapli rentas. Senza interenziuns sistematicas vegnan las reservas da la AVS previsi-blamain a sa sminuir davent da l'onn 2010, ed entaifer intgins onns vegnan ellas ad esser duvradas si. La situaziun finanzia da la AI da sia vart è gia oz precara, perquai ch'il dumber da las rentas da la AI s'augmenta cuntinuadamain. L'augment rasant dals debits e dals tschains da debits da la AI sto vegnir franà.

Agir ad ura

La **11avla revisiun da la AVS** distgargia il quint da la AVS a lunga vista per 925 milliuns francs l'onn. Trais mesiras predominesch: L'adattaziun da la vegliadetgna da renta da las dunnas a quella dals umens (65), midadas tar las rentas per vaivas e per orfens sco er l'adattaziun da las rentas a la chareschia mintga trais empè da mintga dus onns. La quarta revisiun da la AI, ch'è entrada en vigur gia il cumenzament da l'onn, porta er respargns considerabels da 200 milliuns francs.

Distgargia dal
quint da la AVS

Sper ils respargns èn dentant necessarias er entradas supplementaras. Nus votain perquai il medem mument davart l'augment da la **taglia sin la plivalur**. Quella duai vegnir augmentada per l'assicuranza d'invalids a partir dal 2005 per 0,8 puncts

Ulteriuras
entradas
da la taglia
sin la plivalur

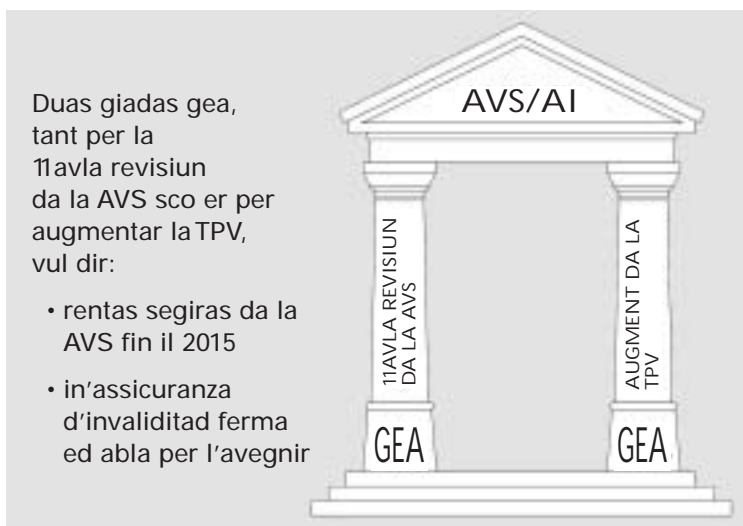
procentuals, per la AVS pir en cas da basegn – il pli baud il 2009 – per in punct procentual. L'augment per la AVS sto vegnir decidì dal parlament.

Cunter la 11avla revisiun da la AVS èsi vegni profità dal referendum. I vegn crititgà che las mesiras na sajan betg necessarias, ch'ellas pertutgian en emprima lingia las dunnas e ch'i sa tractia d'ina reducziun da las prestaziuns socialas. Tar il project davart la taglia sin la plivalur è sa volvida ina minorità en il parlament encunter «taglias sin reserva»; l'emprim stoppian ins reducir las expensas.

Il cussegl federal ed il parlament sustegnan dentant quest pachet equilibrà. Las mesiras da la 11avla revisiun da la AVS èn, ensemen cun l'augment da la taglia sin la plivalur, necessarias per garantir la finanziaziun da la AVS e da la AI e per evitar ina reducziun generala da las prestaziuns.

Vuschs criticas

Posiziun dal
cussegl federal
e dal parlament

Dus projects – ina finamira

La 11avla revisiun da la AVS ed il project per ulteriuras entradas da la taglia sin la plivalur a favur da la AVS e da la AI servan ad ina finamira communabla: a garantir l'emprima pitga da nosssa prevenziun sociala. I vala d'agir a moda sistematica, pequai che la finanziaziun da la AVS è periclitada a vista mesauna per motivs demografics e quella da la AI è gia oz precara pervi da l'augment da las rentas da la AI.

En la AVS è assicurada l'entira populaziun. Perquai che las rentas da la AVS vegnan finanzadas per gronda part tras contribuziuns da las persunas cun activitad da gudogn e dals patruns èsi decisiv er per la situaziun finanziala da la AVS, quants pajaders da contribuziuns che pajan las rentas da quantas persunas pensiunadas.

La finanziaziun
da la AVS
è periclitada

Questa relaziun vegn mendra e mendra. L'onn 1970 pajavan 4,6 persunas contribuziuns per ina persuna pensiunada. L'onn 2002 eran quai mo pli anc circa 3,6 persunas ed il 2035 vegni ad esser mo pli 2,3 persunas. L'aspectativa da vita da las persunas da 65 onns s'augmenta, entant che la rata da naschientschas è sa sminuida.

Il problem da la demografia da la AVS en cifras:	1970	2002	2035
persunas che pajan contribuziuns pro persunas che retschaivan la renta da la AVS	4,6	3,6	2,3
aspectativa da vita da las persunas da 65 onns (en onns)			
umens	13,3	16,9	18,0
dunnas	16,3	20,9	22,2
media dal dumber d'uffants pro dunna	2,1	1,4	1,6

La AI protegia tut la populaziun da perditas d'entradas per consequenza da donns da la sanadad. L'onn 1990 survegnivan trais da 100 persunas en la vegliadetgna da l'abilitad da lavurar ina renta da la AI. Oz èn quai gia tschintg d'ellas. Quai pon ins attribuir essenzialmain al fatg che noss martgà da lavur vegn adina pli pretensius, che adina dapliras persunas n'èn permanentain betg ablas da lavurar pervi da malsognas psichicas e che la part da la gliעד pli veglia crescha er tranter las persunas che lavuran.

Adina dapli
persunas
daventan
invalidas

La 11avla revisiun da la AVS en detagl

La 11avla revisiun da la AVS prevesa in pachet da mesiras, cun las qualas i pon vegnir fatgs respargns tar las prestaziuns, e quai pass per pass. Sut il stritg vegn il quint da la AVS distgargià a la lunga per ca. 925 milliuns francs.

La vegliadetgna da renta da las dunnas vegn auzada davent dal 2009 da 64 a 65 onns ed adattada uschia a quella dals umens. Uschia pon vegnir spargnads 445 milliuns l'onn.

Per tuts la medema vegliadetgna da renta

Il medem mument vegnan dentant meglieradas las pussaivladads per in pensiunament flexibel. Da nov pon dunnas ed umens retrair mesas rentas gia davent da 59 onns u rentas entiras davent da 62 onns. Per gulivar la durada da retratga pli lunga vegnan las rentas dentant scursanidas per adina. Per dunnas da las annadas 1948 fin 1952 vegn – sco soluziun transitoria – facilitada la retratga anticipada. Quai custa transitoriain ca. 145 milliuns l'onn.

Flexibilisaziun dal pensiunament

Las rentas per vaivas vegnan en l'avegnir sbassadas pass per pass da 80 a 60 pertschient d'ina renta da vegliadetgna. Il medem mument vegnan auzadas las rentas per orfens da 40 a 60 pertschient. Famiglias cun plirs uffants vegnan pia posiziunadas meglier. Vaivas senza uffants survegnan empè d'ina renta ina indemnisaziun unica che importa la renta da vaivas d'in onn. Per questas midadas valan temps transitoris generus da 13 fin 15 onns. Las pretensiuns d'enfin ussa restan las medemas. Respargns a la lunga: 250 milliuns l'onn.

Meglieraziun tar las rentas per vaivas, respargns tar vaivas senza uffants

Las rentas da la AVS na vegnan betg pli adattadas mintga dus onns, mabain mo pli mintga trais onns al svilup da pajas e da pretschs. Tar in'auta chareschia pon las rentas dentant vegnir adattadas er en l'avegnir pli baud. Respargns: 150 milliuns l'onn.

Retardaziun da l'adattaziun a la chareschia

L'import liber da 1400 francs per mais, sin il qual personas cun activitad da gudogn en la vegliadetgna da renta na pajan oz naginas contribuziuns, vegn abolì. A la AVS porta quai entradas supplementaras da ca. 200 milliuns francs. Da quels vegnan ca. 120 milliuns investids per meglierar las rentas da personas cun activitad da gudogn en la vegliadetgna da renta e che na vegnissan normalmain betg sin ina renta maximala.

Contribuziun er da personas pensiunadas che gudognan

Il project da votaziun da la taglia sin la plivalur en detagl

Tras ina midada da la constituziun duai vegnir creada la pussaivladad d'augmentar la taglia sin la plivalur a favur da la AVS uschespert che quai è necessari. Tar l'assicuranza d'invaliditad (AI) è quel basegn gia oz avant maun.

- Per la AI vegnan augmentads a partir dal 2005 supplementarmain 0,8 puncts procentuals da la TPV. Quai correspunda circa a 2,3 milliardas francs l'onn.
- Per garantir la AVS vegn creada la pussaivladad d'augmentar pli tard la taglia sin la plivalur per 1 punct procentual. Quai correspunda circa a 2,9 milliardas francs l'onn. In tal augment vegn il cussegl federal a proponer al parlament pir cur che las finanzas da la AVS pretendan propi quai, previsiblmain il pli baud a partir dal 2009. Cunter il conclus dal parlament pon ins profitar dal referendum.

Augmentar la TPV pir en cas da basegn

Las entradas supplementaras da la taglia sin la plivalur garanteschan ensemen cun ils respargns intenziunads da la 11avla revisiun da la AVS previsiblmain la finanziaziun da la AVS fin l'onn 2015. Per ils onns sunter duai la 12avla revisiun da la AVS purtar ina finanziaziun solida.

Garanzia da las rentas da la AVS fin l'onn 2015

Dapi divers onns serra la AI cun deficits. Il debit che resulta ha impurtà il 2003 circa 4,5 milliardas francs e pudess surpassar la fin dal 2004 sis milliardas francs. Sch'ils deficits creschents ed ils tschains da debits na vegnan betg franads, na pon las prestaziuns da la AI betg pli vegnir finanziadas sin il nivel actual. L'augment da la TPV è in instrument fitg efficazi che porta las entradas supplementaras necessarias. Da renunziar a quel, laschass sbassar il deficit da la AI a l'infinita e periclitass uschia a la fin er la capaciad da pajar dal fond da la AVS. Ina part da quel cuvra il debit da la AI.

Franar ils deficits ed ils tschains da debits da la AI

Cun la quarta revisiun da la AI – ch'è gia en vigur – vegnan spargnads passa 200 milliuns l'onn. La 5. revisiun da la AI vegn preparada. La finamira è da franar l'augment da las rentas da la AI. Perquai duai vegnir introduci in sistem per diagnosticar a temp personas che n'èn betg ablas da lavurar, per che quellas possian vegnir reintegradas anticipadamain e cun pli grond success en la vita professiunala. Sper autras mesiras duain ultra da quai vegnir concedidas las rentas da la AI mo limitadamain.

Mesiras da spargn effizientas tar la AI

Arguments dal comité da referendum

« Betg tutgar la AVS! – na a la reducziun da la AVS!

Nossa AVS: in exempel per auters pajais

La AVS è l'ovra sociala la pli impurtanta ed efficzia da noss pajais. Da tut il mund vegnan experts per far studis davart «il model da success AVS». La Svizra po esser superbia da sia AVS! I na dat nagins motivs per la reducir.

Darar povradad en la vegliadetgna

Tenor la constituziun sto la AVS garantir l'existenza en la vegliadetgna. Quai n'è anc betg cuntanschi. Almain na datti en Svizra grazia a la AVS per uschedir nagina povradad pli en la vegliadetgna. Quai è bun. Ma fintant che la finamira da garantir l'existenza n'è anc betg cuntanschida, cuntrafa mintga reducziun da la AVS a la constituziun ed a l'incumbensa dal pievel.

Grazia a las cifras nairas n'è ina reducziun betg necessaria

La AVS è finanziada solidamain. Ritg e pover, tuts pajan correspudentamain contribuziuns a l'assicuranza populara. Ils pertschiens da la paja per la AVS n'han ils davos 30 onns – malgrà meglras prestaziuns e bler dapliras persunas pensiunadas – mai stuì vegnir augmentads. La AVS scriva cifras nairas – pia naging motiv per reducir.

La 11avla revisiun da la AVS chaschuna ina reducziun sociala da 872 milliuns

La 11avla revisiun da la AVS è l'emprima revisiun che mo pegiurescha la AVS.

- La vegliadetgna da renta da las dunnas vegn auzada.
- Las rentas da vaivas e vaivs vegnan scursanidas, per part perfin abolidas dal tutfatg.
- L'adattaziun da las rentas a la chareschia ed al svilup da las pajas succeda mo pli mintga trais onns.

Las persunas pertutgadas dals pegiuraments èn spezialmain las dunnas. Dentant er ils umens, las persunas pensiunadas e las persunas che retiran prestaziuns da la AI sentissan ils pegiuraments da la 11avla revisiun da la AVS. La 11avla revisiun da la AVS è in cler project da reducziun. A las persunas assicuradas vegnissan prendidas davent prestaziuns per 872 milliuns francs.

Demografia n'è betg in motiv per reducir las prestaziuns

Ils aderents da la reducziun sociala motiveschan la reducziun da la AVS cun la demografia: i dat adina daplira glied veglia. Quai e vaira, e quai è uschia dapi ch'i dat la AVS. Medemamain vaira è dentant er ch'il progress economic ha adina cuvri ils custs per daventar vegl. Mo perquai ch'i dat dapli glied veglia na vul quai betg dir ch'i stoppia esser avant maun pli pauc per las pensiuns. E l'adattaziun moderada da la taglia sin la plivalur stgaffescha anc in'ulteriura garanzia da finanziaziun.

Nus n'ans laschain betg metter en malura la AVS

Bunamain mintga di legiain nus dals plans da reducziun tar la AVS: vegliadetgna da renta cun 67 onns, naginas adattaziuns da la renta pli, rentas mo anc per persunas en basegn, privatisaziun da la AVS euv. La 11avla revisiun da la AVS è ina part da questa politica da reducziun. Mo in NA la po franar ina giada per tuttas. Per che nus possian esser er vinavant superbis da nossa AVS. »

Ils arguments dal cussegl federal

Per garantir la AVS e la AI a media vista duvrain nus il pachet preschent che franescha l'augment d'expensas ed auza las entradas a medem temp. En quella moda pon ins evitar ina reduzziun generala da las prestaziuns e reparter la chargia finanziaria sin bleras spatlas. Il cussegl federal approvescha ils dus projects cunzunt per ils suandants motifs:

Pli ditg che las mesiras vegnan retardadas e pli grond ch'il squitsch finanziel daventa. Nus na dastgain betg serrar ils eglis en vista dal fatg ch'il dumber da las rentas s'augmenta enormamain en relaziun cun las persunas che pajan contribuziuns. I fiss in'illusiuin da crair ch'il svilup economic vegnia a cum-pensar ils custs creschents da la AVS. Sche las finanzas da la AVS èn oz anc equilibradas è quai il cas grazia al fatg che la taglia sin la plivalur è vegnida augmentada gia il 1999 per in punct procentual. In ulteriur augment da la taglia sin la plivalur è indispensabel. Per che la populaziun e l'economia na vegnian betg engrevgiadas en moda exagerada, ston ins dentant er agir da la vart da las expensas. Be uschia pon vegnir mantegnids ils interess da las persunas pensiunadas d'ozendi e da quellas che vegnan pensiunadas en avegnir.

Agir spert,
planisar
a lunga vista

Las mesiras da la 11avla revisiun da la AVS èn necessarias e giustifitgables. Ellas tegnan quint da la realitad sociala e na vegnan betg realisadas d'in di a l'auter, ma vegnan minimisadas per part cun lungs temps transitoris. Grazia a la cumbinaziun da la 11avla revisiun da la AVS cun entradas supplementaras da la taglia sin la plivalur pon las burgaisas ed ils burgais quintar a lunga vista cun rentas segiras.

Mesiras da spargn
effizientas tar la AI

Tar l'assicuranza d'invalitad è l'augment da la taglia sin la plivalur fitg necessaria gia davent dal 2005 per ch'il indebitament possia vegnir franà. Il cussegl federal prevesa ultra da quai anc mesiras supplementaras per reducir en moda effica-zia l'augment da las rentas da la AI. Tar la AVS dentant vegni agi preventivamain per che nus sajan preparads per las sfidas

TPV: naginas
taglias sin reserva

vegnintas e che nagin na stoppia temair per sia renta. Pir cur ch'i fa basegn, previsiblamain il pli baud a partir dal 2009, vegn effectivamain augmentada la taglia sin la plivalur per la AVS.

La chargia finanziaria duai vegnir repartida sin uschè bleras spatlas sco pussaivel. Perquai èsi meglier d'augmentar la taglia sin la plivalur che – per exempel – da reducir la paja: dad ina vart contribueschan, cun imponer taglia sin il consum, er las personas pensiunadas a consolidar l'emprima pitga. Da tschella vart engrevgescha la taglia sin la plivalur pli pauc l'economia ch'ìls procents da la paja.

Repartiziun
supportabla
da la chargia
supplementara
sin bleras spatlas

Ina minoritad dal parlament pretenda ch'ins na duai betg incassar taglias sin reserva. Avant che augmentar la taglia sin la plivalur sajan da prender mesiras pli severas da la vart da las expensas. Plinavant èn in pèr stads da l'avis che l'emprim duai vegnir fatg diever da l'aur da la banca naziunala che na vegn betg pli duvrà per la politica monetara. Dispittaivla era er la part da la confederaziun vi da l'augment da la taglia sin la plivalur.

Vuschs refusantas
en il parlament ...

Il cussegl federal ed ina maioritad dal parlament vulan prender per mauns ad ura ils problems. Quai è impurtant per mantegnair la fidanza en l'avegnir da la AVS. I na va betg per augmentar la taglia sin reserva, pertge ch'oz stgaffin nus mo la basa, per ch'il cussegl federal possia en cas da basegn incumbensar il parlament d'augmentar la taglia sin la plivalur. Cunter quella pon ins adina anc profitar dal referendum. L'aur da la banca naziunala pudess sin il pli suspender minimalmain l'augment da la taglia sin la plivalur per la AVS. Il retgav da bundant 300 milliuns francs (preventiv da la cumissiun per economia e taxas dal cussegl naziunal) correspundess ca. ad in pertschient da las expensas annualas da la AVS.

...e la resposta
da la maioritad

Per tut quests motivs proponan il cussegl federal ed il parlament da votar duas giadas gea: gea per la 11avla revisiun da la AVS e gea per il project da la taglia sin la plivalur per la AVS e per la AI.

Pachet fiscal

La dumonda da votaziun è:

Vulais Vus acceptar la lescha federala dals 20 da zercladur 2003 davart las midadas da decrets concernent **l'imposiziun da taglia sin conjugals e sin famiglias, l'imposiziun da taglia sin la proprietad d'abitar e las taxas da bul?**

Il cussegl federal ed il parlament recumondan d'acceptar la revisiun da la lescha.

Il cussegl naziunal ha approvà il project da votaziun cun 97 cunter 69 vuschs, il cussegl dals chantuns cun 30 cunter 13 vuschs.

Il pli impurtant en furma concisa

Cun il pachet fiscal, dal qual nus votain, duai il sistem fiscal svizzer vegnir modernisà e rendì pli gist. Il pachet prevesa levgiaments fiscals considerabels per vasts circuls e tschenta latiers in cler accent areguard la politica da famiglia.

Per in sistem fiscal modern

Il pachet fiscal cumpiglia ils suandants trais champs:

- **Imposiziun da taglia sin conjugals e sin famiglias:** Il dischavantatg fiscal da conjugals en cumparegliaziun cun pèrs en concubinats che vegn crititgà dapi daditg vegn eliminà. Famiglias cun uffants vegnan distgargiadas cun deducziuns considerablas.
- **Imposiziun da taglia sin la proprietad d'abitar:** Ina midada da sistem tar l'imposiziun da taglia sin la proprietad d'abitar chaschuna simplificaziuns fiscalas e levgiaments sistematici. Latiers vegnan promovids il mantegniment e la furmaziun da proprietad d'abitar.
- **Taxas da bul:** Las adattaziuns ch'èn vegnidas introducidas urgentamain ils onns 1999 e 2001 en il champ da la taxa da svieuta sin il commerzi da vaglias vegnan meglieradas e transferidas en il dretg ordinari. Quai rinforza la competitividad da la Svizra sco piazza da finanzas.

Levgiaments per conjugals e famiglias

Novaziuns tar la proprietad d'abitar

Plazza da finanzas competitiva

Indesch chantuns ed in comité han profità dal referendum. Ils chantuns da referendum crititgeschan las mesiras tar l'imposiziun da taglia sin la proprietad d'abitar, surtut pervi da las entradas pli pitschnas per chantuns e vischnancas. Il comité da referendum contesta spezialmain che mo ils pli ritgs profiteschian en tut dal pachet fiscal e ch'ì vegnia uschia spargnà sin donn e cust da tuts.

Las criticas principalas dals dus purtaders dal referendum

Il cussegl federal e la maiortad dal parlament sustegnan il project, perquai che cunzunt la refurma da l'imposiziun da taglia sin famiglias è daditg necessaria. En tut pon ils levgiaments fiscals gidar a promover il consum en in temp ch'è economicamain difficil.

Posiziun dal cussegl federal e dal parlament

Il project da votaziun en detagl

Nus votain davart ina revisiun d'ina lescha che consista da trais parts: davart la refurma da l'imposiziun da taglia sin conjugals e sin famiglias, davart la midada da sistem tar l'imposiziun da taglia sin la proprietad d'abitar e davart la revisiun da las taxas da bul.

Imposiziun da taglia sin conjugals e sin famiglias

Actualmain pajan conjugals dapli taglia federala directa ch'in pèr en concubinad cun entradas da la medema autezza. La refurma vul curreger questa malgistadad. Il princip dal splitting parzial reducescha la progressiun fiscala substanzialmain. La grevezza fiscala da famiglias cun uffants vegn reducida da deducziuns novas e pli autas.

Caracteristicas
da la refurma

Exempels per ils levgiaments a favur da conjugals cun dus gudogns e cun dus uffants*:

entrada brutta en francs	import da taglia avant la refurma en francs	import da taglia suenter la refurma en francs	grevezza minimala en %
enfin 60000	0	0	
70000	99	0	- 100,0%
80000	187	0	- 100,0%
90000	360	51	- 85,7%
100000	624	131	- 78,9%
150000	2702	1326	- 50,9%
200000	7336	3745	- 48,9%

La refurma distgargia personas ch'educheschan sulettas e conjugals cun u senza uffants tar la taglia federala directa per totalmain passa 1,5 milliardas francs. Tenor la clav da repartiziun tar la taglia federala directa van da quels 70 pertschient a donn e cust da la confederaziun e 30 pertschient a donn e cust dals chantuns. Sin plaun federal entran las novas disposiziuns en vigur l'onn 2005. Fin il pli tard l'onn 2010 ston er ils chantuns che n'applitgeschan betg la metoda da

Distgargias
da taglia ed
entrada en vigur

splitting surpigliar quella. Ultra da quai èn ils chantuns obligads d'integrar en lur dretg fiscal las deducziuns per ils custs per la tgira d'uffants e per las premias da l'assicuranza obligatoria per la tgira da malsauns. Plinavant vegn il minimum d'existenza deliberà da la taglia. Ils chantuns da referendum spetgan perditas d'entradas da var ina milliarda francs tar chantuns e vischnancas.

Cumparegliaziun da las pussaivladads da deducziuns tar la taglia federala directa*:

deducziuns	dretg vertent	dretg nov
deducziun persunala	nagina deducziun	1400 francs (2800 francs per conjugals)
deducziun per l'activitad da gudogn da domadus conjugals	maximalmain 7000 francs	vegn abolida pervi dal splitting parzial
deducziun per custs da tgira (uffants sut 16 onns)	nagina deducziun	maximalmain 7000 francs per uffant
deducziun per mintga uffant minoreu u ch'è en scolaziun	5600 francs	9300 francs
deducziun per premias da la cassa da malsauns	deducziun per premias da la cassa da malsauns e tschains sin chapitals da respargn: 1500 francs (persunas che vivan sulettas), 3100 francs (conjugals), 700 francs (uffant minoreu u ch'è en scolaziun)	deducziun per premias da l'assicuranza obligatoria per la tgira da malsauns; il maximum dependa da la media chantunala da premias (basa 2004: 2200–4800 francs per persuna creschida resp. 560–1250 francs per uffant)
deducziun per persunas che vivan sulettas	nagina deducziun	11000 francs (deducziun per chasada)
deducziuns per persunas ch'educheschan sulettas	nagina deducziun, ma imposiziun da taglia tenor la tariffa per conjugals	imposiziun da taglia tenor la tariffa unitara cun duas deducziuns novas: • 11000 francs (deducziun per chasada) • deducziun da 3% da l'entrada netta, maximalmain 5500 francs

* En questas cifras n'è betg resguardada la gulivaziun da la progressiun freida.

Imposiziun da taglia sin la proprietad d'abitar

L'imposiziun da taglia sin la proprietad d'abitar utilisada sez, il uschenumnà fit per l'atgna utilisaziun, vegn abolida. Perencunter na dastgan ils tschains da debits ed ils custs da mantegniment che pertutgan questa proprietad d'abitar da princip betg pli vegnir deducids. Per promover la cumpra da proprietad d'abitar vegnan dentant introducidas duas mesiras accompagnantas:

- Novs acquistaders pon far valair durant ils emprims tschintg onns tar ils tschains da debits per lur domicil principal ina deducziun da fin a 7500 francs (persunas singulas) resp fin a 15000 francs (conjugals). Ils onns suandants sa reduceschan ils imports maximal annualmain per 20 pertschient.
- Custs da mantegniment sur 4000 francs pon vegnir deducids per il domicil principal.

Sco supplement dal respargn immobigliar en il rom da las pitgas 2 e 3a vegn introducida ina uschenumnada reserva da respargn immobigliar per personas fin a 45 onns. Pia pon vegnir pajads durant diesch onns fin a 12000 francs per onn (conjugals: fin a 24000 francs) sin in conto da respargn immobigliar e deducids da las entradas suttamessas a la taglia. Quest chapital da respargn na vegn betg suttamess a la taglia sco entrada en cas d'ina retratga posteriura per finanzia il domicil principal.

La refurma chaschuna mo tar la taglia federala directa entradas pli pitschnas da totalmain 480 milliuns francs (basa: 1997). Tenor la clav da repartiziun tar la taglia federala directa van da quels 70 pertschient a donn e cust da la confederaziun e 30 pertschient a donn e cust dals chantuns. L'entrada en vigur è prevista per 2008. La midada da sistem sto vegnir surpigliada dals chantuns. Quai als chaschuna ulteriuras entradas pli pitschnas. Ils chantuns da referendum spetgan perditas d'entradas da var ina milliarda francs tar chantuns e vischnancas.

Caracteristicas
da la midada
da sistem

Model da respargn
immobigliar
supplementar

Entradas
pli pitschnas ed
entrada en vigur

Taxas da bul

Las taxas federalas da bul registreschan cumpras e venditas da vaglias. Per evitar l'emigraziun da fatschentas e da plazzas da lavur a l'exteriur ha la taxa da svieuta sin il commerzi da vaglias stuì vegnir revedida urgentamain gia duas giadas. Deliberads permanentamain duain vegnir tranter auter fonds d'investiziun svizzers sco er investurs esters instituzionals. Questas mesiras èn gia en vigur e duain vegnir transferidas l'onn 2005 en il dretg ordinari. Nov vegnan vitiers la deliberaziun da las societads estras, da las qualas las aczias èn quotadas vi d'ina bursa renconuschida sco er lur societads da concern estras consolidadas (uschenumnadas «corporates»), il levgiament en il commerzi cun bancas estras e l'augment da la limita libra tar la taxa d'emissiun da 250 000 sin in milliun francs. Las entradas pli pitschnas tar questa part dal pachet fiscal importan totalmain 310 milliuns francs. La pli gronda part da questas entradas pli pitschnas (240 milliuns) è gia realisada pervi da l'entrada en vigur da las mesiras urgentas ils onns 1999 e 2001.

Revisiun da las
taxas da bul

Pachet fiscal e progressiun freida

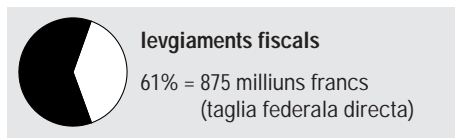
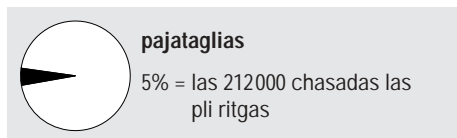
Il mument da la stampa da questas explicaziuns davart las votaziuns n'era la dumonda da la gulivaziun da la progressiun freida betg anc decidida definitivamain. En ina missiva al parlament ha il cussegl federal dumandà d'adattar la tariffa e las deducziuns a la chareschia ch'è s'augmentada tranter il 1. da schaner 1996 ed ils 31 da december 2004 per approximativamain 6,5 pertschient, e quai en il rom da l'imposiziun da taglia sin conjugals e sin famiglias cun vigur a partir da la perioda fiscala 2007. Per la confederaziun e per ils chantuns chaschunass quai perditas supplementaras da taglia a partir da l'onn 2008. Il mument da la stampa da questas explicaziuns davart las votaziuns n'eran las deliberaziuns parlamentaras anc betg terminadas. Ultra da quai è la midada da lescha proponida suttamessa al referendum facultativ.

Ils arguments dal comité da referendum (pievel)

« Regals fiscals per ils ritgs, taxas pli autas per ils auters

Fin ussa valeva en Svizra ina regla loiala: tgi che gudogna bler, paja dapli al stadi ch'insatgi che gudogna pauc. Cun il pachet fiscal vegn quai vulvi: chasadas cun in'entrada annuala brutta sur 150 000 francs e possessurs da villas grondas vegnan distgargiads massivamain. Persunas cun gudogn mesaun perencunter vegnan engrevgiadas permanentamain cun taxas pli autas.

- Conjugals cun 2 uffants ed in'entrada annuala da 70 000 francs avessan da pajar 99 francs damain taglias federalas, tar in'entrada annuala da 200 000 francs fiss quai in levgiament da 3591 francs. Quai è malgist.
- Regals survegnan quels che na basegnan betg tals. Ils 5% ils pli ritgs dals pajataglias survegnan 61% dals levgiaments fiscals.

fuintauna: administraziun federala da taglia

Spargnar sin donn e cust da la communitad

Pervi dal pachet fiscal perdan stadi e vischnancas mintg'onn entradas da 4,4 milliardas francs. Las consequenzas: la confederaziun, ils chantuns e las vischnancas stritgan adina dapli prestaziuns per la communitad. Scolas, ospitals, traffic public, rentas – dapertut sto il stadi scursanir sias contribuziuns ed augmentar las taxas. Per persunas cun gudogn mesaun daventa tut adina pli char, ils ritgs spargnan taglias sin donn e cust da la communitad.

Perfin il cussegl federal è disfortunà dal pachet fiscal

Il pachet fiscal è exagerà. L'anteriur minister da las finanzas Villiger aveva avertì il parlament pliras giadas da betg surchargiar il char. Er per il cussegl federal èn las deducziuns exageradas memia autas tar l'imposiziun da taglia sin la proprietad d'abitar. Per ina correctura na datti però nagina garanzia. E cun in procedura nun-ponderada e senza resguard duai vegnir pastriglià l'ultima minuta cun la gulivaziun da la progressiun fraida (chareschia). Perquai: tgi che vul far la segira, refusa quest pachet fiscal exagerà a l'urna.

Avrir la via per ina meglra refurma fiscal

Cun in NA al pachet fiscal vegn fatga libra la via per ina refurma fiscal cun buna mesira:

- clers levgiaments fiscals per famiglias cun entradas pitschnas e mesaunas
- cleras distgargias per proprietari(a)s da chasa cun entradas pitschnas

**Comité cunter il pachet fiscal exagerà e malgist, Waisenhausplatz 21, 3011 Berna.
www.steuergerechtigkeit.ch »**

Ils arguments dal comité da referendum (chantuns)

« Pachet fiscal anticonstituzional e malgist

Per l'emprima giada en l'istorgia da la Svizra è reussì in referendum chantunal. 19 chantuns èn s'exprimids per il referendum cunter il pachet fiscal ed 11 chantuns han profità dad el. Perquai che las vischnancas èn fermamain pertutgadas da perditas massivas da taglia, collavureschan er ellas en il comité da referendum. Davos quel stattan personalitads da gronda experientscha da regenzas e parlaments da chantuns, vischnancas sco er da la confederaziun.

Intervenziun federala en chantuns e vischnancas

Cun il pachet fiscal fa la confederaziun politica da taglia chantunala e communal, quai che n'è betg sia chaussa. La gronda part dals chantuns e da las vischnancas vegnan a stuair prender – sper las mesiras da spargn gia concluidas – ulteriuras reduziuns (reduziun da las premias da la cassa da malsauns, scolaziun, sanadad, agid social, traffic public, ambient e.u.v.) u schizunt augmentar las taglias. Per la singula persuna (classa mesauna e pitschnas entradas) na porta il pachet fiscal naginas u mo pitschnas distgargas.

Perditas massivas da taglia

Per chantuns e vischnancas èn las perditas da taglia massivas, totalmain passa 2,5 milliardas francs per onn. Uschia perdan ils chantuns Turitg annualmain 465 milliuns francs, Berna 337, Vad 253, Basilea-Citad 149, Genevra 142, Lucerna 140, Grischun 134, Vallais 122, Son Gagl 121, Argovia 116 ed ils chantuns e las vischnancas restantas ulteriurs 567 milliuns francs. Plinavant indossescha la confederaziun cun programs da distgargia ulteriurs custs a chantuns e vischnancas.

L'imposiziun da taglia sin la proprietad d'abitar è anticonstituzionala e malgista

Refusada cleramain vegn la refurma da l'imposiziun da taglia sin la proprietad d'abitar, nua che la chargia è surchargiada massivamain. Questa refurma violescha il princip d'egualitad da la constituziun federala. Ultra da quai vegn ignorada l'imposiziun da taglia tenor la prestaziun finanziaria dals pajataglias. Quai è gist uschè malgist sco anticonstituzional.

In autogol fiscal sco consequenza

Il pachet fiscal empermetta distgargas da taglia sin donn e cust dals chantuns e da las vischnancas, n'ha però betg in effect positiv per tut las burgaisas e tut ils burgais. Las consequenzas èn augments da taglia en chantuns e vischnancas u ina reduziun da las prestaziuns dal stadi. In na al pachet fiscal impedescha quest autogol fiscal.

Comité «na al pachet fiscal – na a l'autogol fiscal»
www.Nein-zum-Steuerpaket.ch »

Ilis arguments dal cussegl federal

Il pachet fiscal maina ad ina giustia pli gronda tar l'imposiziun da taglia sin conjugals e sin famiglias e pussibilitescha levgiaments fiscals sensibels ch'èn impurtants er per dar impuls a l'economia. El simplifitgescha l'imposiziun da taglia sin la proprietad d'abitar e promova la proprietad d'abitar. Las adattaziuns tar las taxas da bul rinforzan nossa piazza da finanzas. Il cussegl federal approvescha il project cunzunt per ils suandants motifs:

Il pachet fiscal sto vegnir considerà sco pitga impurtanta d'ina unitad surordinada, sco ina part dal program cumplexiv da refurma e da creschientscha dal cussegl federal. Levgiaments fiscals han da princip l'effect secundar bain-vegnì ch'els vivifitgeschan il consum ed uschia l'economia. Consequenzas cumparegliablas han las novaziuns tar la proprietad d'abitar. Taglias pli bassas pon chaschunar dapli investiziuns e dapli proprietad d'abitar.

Igl è ura e temp da curreger la grevezza supplementara stgandelusa da conjugals envers pèrs en concubinad. Ilis conjugals vegnan a pajar damain taglia grazia al pachet fiscal ch'è ussa avant maun. Tgi che marida na vegn betg pli dischavantagià fiscalmain. La confederaziun s'adatta uschia als chantuns e stgaffescha ina giustia fiscala pli gronda sco che quai vegn pretendi gia dapli blers onns.

Cun ina deducziun per uffant cleramain pli gronda e cun introducir ina deducziun per la tgira d'uffants tegna il pachet fiscal quint da las grevezzas famigliaras che creschan permanentamain. La deducziun nova per las premias da l'assicuranza obligatoria per la tgira da malsauns vegn er encunter a las famiglias.

La pretaisa dal comité da referendum ch'il project fetschia en emprima lingia regals fiscals als ritgs na constat betg. Anzi vegn sbassada sensiblamain la grevezza fiscala da vasts cir-

Vista generala
concernent la
politica da finanzas

Meglieraziun
fiscala dals
conjugals

Imposiziun da taglia
pli favuravla per
famiglias

Constataziuns dal
comité da referendum
na persvadan betg

culs en in temp economicamain difficil. La part da las persunas che na pajan pli nagina taglia federala directa s'augmenta da fin uss 20 sin 37 pertschient.

Il fit per l'atgna utilisaziun contestà per proprietad d'abitar utilisada sez vegn abolì cun la revisiun e remplazzà d'in sistem pli simpel. Quai metta ina fin a las cuntraversas permanentas tranter las autoritads fiscalas ed ils pajataglias. Er l'impuls fiscal da far debits croda per gronda part. Cun il project vegn realisada ina incumbensa costituziunala da 1972 che pretenda che la cumpra da proprietad d'abitar utilisada sez vegnia promovida. Sch'ins considerescha che mo in terz da la populaziun da noss pajais viva en sias atgnas quatter paraids, daventa evident il basegn d'agir.

Il fit per l'atgna utilisaziun contestà croda

Er sch'il cussegl federal approvescha il pachet fiscal, ha el enclegientscha per las objecziuns da dretg costituziunal, federalisticas e finanzialas dals chantuns davart l'imposiziun da taglia sin la proprietad d'abitar. Il parlament è ì lunsch sur las propostas dal cussegl federal or cunzunt tar las deducziuns per ils custs da mantegniment e per ils tschains da debits sco er tar las mesiras davart il respargn immobigliar. En cas ch'il pachet fiscal vegniss acceptà vegn il cussegl federal perquai a sustegnair intervenziuns constructivas per curreger las mesiras accumpagnantas che van memia lunsch tar la proprietad d'abitar. Per quai resta anc temp avunda, cunquai che la refurma entra en vigur pir l'onn 2008.

Enclegientscha per la posiziun dals chantuns

Tar las adattaziuns da las taxas da bul na sa tracti betg d'insatge principalmain nov. Ina gronda part è gia en vigur grazia al dretg d'urgenza. Il sector da las finanzas è ina pitga purtanta da nossa economia. Il project garantescha che la Svizra resta in center internaziunal da servetschs finansials preferi e cumpetitiv.

Mantegnair la cumpetitivitad da la Svizra sco piazza da finanzas

Per tut quests motifs recumondan il cussegl federal ed il parlament d'acceptar il pachet fiscal.

Text da votaziun

Lescha federala davart l'assicuranza per vegls e survivents (LAVS) (11avla revisiun de la AVS)

Midada dals 3 d'october 2003

L'assemblea federala da la confederaziun svizra,
sunter avair gi' invista da la missiva dal cussegl federal dals 2 da favrer 2000¹,
concluda:

I

La lescha federala dals 20 da december 1946² davart l'assicuranza per vegls e survivents vegn midada sco suonda:

Ingress

sa basond sin l'artitgel 34^{quater} da la costituziun federala³,

...

Art. 1a al. 2 lit. c ed al. 6

² Betg assicurads n'èn:

- c. personas cun activitad da gudogn independenta, lavurants che n'han betg in patrun che sto pajar contribuziuns e personas senza activitad da gudogn ch'accumpleschan las premissas numnadas en l'alinea 1 mo per in temp relativamain curt. Il cussegl federal regla ils detagls.

⁶ Per activitads determinadas po il cussegl federal ordinar che personas cun lieu da domicil a l'exteriur, che exerciteschan en Svizra ina da questas activitads per in temp relativamain curt, èn deliberadas sin lur dumonda da l'obligaziun da s'assicurar.

Art. 2 al. 4 e 5

⁴ Las contribuziuns da las personas assicuradas cun activitad da gudogn importan 8,4 pertschient da l'entrada decisiva. Las personas assicuradas ston dentant en min-tga cas pajar la contribuziun minimala da 706 francs per onn.

⁵ Las personas senza activitad da gudogn pajan ina contribuziun tenor lur relaziuns socialas. La contribuziun minimala importa 706 francs per onn. Las contribuziuns vegnan graduadas en medema moda sco las contribuziuns tenor l'artitgel 10 alineas 1bis ed 1ter.

¹ BBI 2000 1865

² CS 831.10

³ a questa disposiziun correspundan ils artitgels 111–113 da la nova costituziun federala dals 18 d'avrigl 1999 (CS 101)

Art. 3 al. 1 segunda frasa ed al. 4

¹ ... Per personas senza activitad da gudogn cumenza l'obligaziun da pajar il 1. da schaner sunter avair cumpleni 20 onns e dura fin:

- a. la fin dal mais ch'ellas cumpleneschan 65 onns; u
- b. la fin dal mais che preceda la retratga anticipada d'ina renta da vegliadetgna entira.

⁴ L'alinea 3 vegn er applitgà durant l'entir onn chalendar, il qual la lètg vegn serrada u annullada.

Art. 4 al. 2

² Il cussegl federal po excluder da la calculaziun da las contribuziuns l'entrada da gudogn or d'ina activitad exequida a l'exteriur.

Art. 5 al. 3 lit. b sco er al. 5

³ Per confamigliars che collavuran vala sco paja determinanta mo la paja en daner blut:

- b. sunter l'ultim di dal mais, il qual els han cumpleni 65 onns.

⁵ *aboli*

Art. 6 al. 1 terza frasa

¹ ... Sche la paja determinanta importa main che 50 700 francs per onn, sa reduce-scha la tariffa da contribuziun fin a 4,2 pertschient tenor ina scala degressiva che vegn fixada dal cussegl federal.

Art. 7 3. Pajas globalas

Il cussegl federal po fixar pajas globalas per confamigliars che collavuran en l'agricultura.

Art. 8 Contribuziuns da l'entrada ord activitad da gudogn independenta

1. Princip

¹ Da l'entrada ord activitad da gudogn independenta vegn incassada ina contribuziun da 7,8 pertschient. Per calcular la contribuziun vegn l'entrada arrundada giu sin ils proxims 100 francs. Sche quella importa main che 50 700 francs per onn, dentant almain 8500 francs per onn, sa reducescha la tariffa da contribuziun fin a 4,2 pertschient tenor ina scala degressiva che vegn fixada dal cussegl federal.

² Sche l'entrada ord activitad da gudogn independenta importa 8400 francs per onn u damain, sto la persuna assicurada pajar la contribuziun minimala da 353 francs per onn, nun ch'ella haja gia pajà questa summa sin sia paja determinanta. En quest cas po ella pretender che la contribuziun vegnia incassada tenor la tariffa la pli bassa da la scala degressiva.

³ Il cussegl federal po ordinar che contribuziuns sin in'entrada annuala ord in'activitad da gudogn independenta exequida en occupaziun accessoria fin a la summa da la renta da vegliadetgna mensila maximala, vegnian incassadas mo sin dumonda da la persuna assicurada.

Art. 9bis Adattaziun da la contribuziun minimala

Il cussegl federal po adattar a l'index da las rentas tenor l'artitgel 33ter ils limits da la scala degressiva da contribuziun tenor ils artitgels 6 ed 8 sco er la contribuziun minimala tenor ils artitgels 2, 8 e 10.

Art. 10 al. 1–Iquater, 2 sco er 2bis

¹ Personas senza activitad da gudogn pajan contribuziuns tenor lur relaziuns socialas. Questas èn determinadas tenor la facultad e l'entrada en furma da rentas. Quella vegn midada en facultad cun il factur 20. Tar personas maridadas sto vegnir resguardada la mesadad da la facultad matrimoniala e da l'entrada matrimoniala en furma da rentas matrimonialas.

^{1bis} Sin la facultad vegnan incassadas las suandantas contribuziuns:

- a. la contribuziun minimala da 353 francs sin la part da la facultad sut il limit minimal da l'alineia 1ter;
- b. ultra da quai ina contribuziun da 5,6 pertschient dal retgav da facultad sin la part da la facultad tranter il limit minimal ed il limit maximal tenor l'alineia 1ter;
- c. ultra da quai ina contribuziun dad 8,4 pertschient dal retgav da facultad sin la part da la facultad sur il limit maximal tenor l'alineia 1ter.

^{1ter} Il retgav da facultad vegn calculà tenor ina tariffa da tchains da 3 pertschient da la facultad. Il cussegl federal fixescha il limit minimal ed il limit maximal per applicar las tariffas da contribuziun tenor l'alineia 1bis.

^{1quater} Personas cun activitad da gudogn che pajan l'onn chalendar – er inclusiv in'eventuala contribuziun dal patrun – main che la contribuziun minimala, valan sco personas senza activitad da gudogn. Il cussegl federal po augmentar l'import minimal tenor las relaziuns socialas da la persuna assicurada, sche quella n'ha betg permanentain in'activitad da gudogn cumplaina.

² La contribuziun minimala pajan:

- a. students senza activitad da gudogn fin a la fin da l'onn chalendar, il qual els compleneschan 25 onns;
- b. personas senza activitad da gudogn che survegnan in'entrada minimala u autras prestaziuns da l'agid social dal stadi;
- c. personas senza activitad da gudogn che vegnan sustegnidas finanziaimain da terzas personas.

^{2bis} Il cussegl federal po prevar la contribuziun minimala per ulteriuras personas senza activitad da gudogn, sch'i n'è betg raschunaivel da pretender dad ellas contribuziuns pli autas.

Titel da classificaziun avant l'art. 11

IV. Reducziun da contribuziuns

Art. 11 al. 2

² Sch'i fiss ina gronda direzza per ina persuna assicurada obligatoriamain da pajar la contribuziun minimala, vegn la contribuziun minimala surpigliada dal chantun da domicil, sch'igl è avant maun ina dumonda motivada e sch'ina autoritad designada dal chantun da domicil è vegnida consultada.

Art. 14 al. 5 e 6

⁵ Il cussegl federal po fixar ch'i na ston vegnir pajadas naginas contribuziuns sin ina paga determinanta annuala fin a la summa da la renta da vegliadetgna mensila maximala; el po excluder questa pussaivladad per activitads determinadas. Il lavurant po dentant pretender en mintga cas ch'il patrun paga las contribuziuns.

⁶ Il cussegl federal relascha prescripziuns davart ina procedura da rendaquint simplifigada per lavurants en occupaziun temporara e per lavurants cun pajas bassas.

Art. 16 al. 1 emprima e segunda frasa, al. 2 quarta frasa ed al. 3 segunda e terza frasa

¹ Sche contribuziuns na vegnan betg fatgas valair cun relaschar ina disposiziun entaifer tschintg onns sunter la scadenza da l'onn chalendar, per il qual ellas vegnan debitadas, na pon ellas betg pli vegnir pretendidas u pajadas. En divergenza da l'artitgel 24 alinea 1 LPGA⁴ finescha il termin da surannaziun per contribuziuns tenor ils artitgels 6 alinea 1, 8 alinea 1 e 10 alinea 1 pir in onn sunter la scadenza da l'onn chalendar, il qual la taxaziun decisiva da la taglia è entrada en vigur. ...

² ... L'artitgel 149a alinea 1 da la lescha federala dals 11 d'avrigl 1889 davart scusiun e concurs⁵ na po betg vegnir applitgà. ...

³ ... Per contribuziuns tenor ils artitgels 6 alinea 1, 8 alinea 1 e 10 alinea 1 finescha il termin en divergenza da l'artitgel 25 alinea 3 LPGA en mintga cas pir in onn sunter la scadenza da l'onn chalendar, il qual la taxaziun decisiva da la taglia è entrada en vigur. Sche contribuziuns dal patrun e dal lavurant èn vegnidas pajadas da prestaziuns ch'èn suttamessas a la taglia federala directa dal retgav net da persunas giuridicas, croda la pretensiun da restituziun en divergenza da l'artitgel 25 alinea 3 LPGA in onn sunter la scadenza da l'onn chalendar, il qual la taxaziun da la taglia è entrada en vigur.

Art. 18 al. 2bis e 4

^{2bis} Per il dretg d'ina renta en cas da persunas che han gi successivamain pliras naziunalitads è decisiva la naziunalitad durant la retratga da la renta.

⁴ Uschenavant ch'i na s'opponan naginas obligaziuns internaziunalas, po il cussegl federal far dependenta la restituziun da las contribuziuns a la AVS d'appartegnents d'auters stadis dal fatg ch'il stadi d'origin garanteschia la reciprocitad. En convenientscha cun il departament federal dals affars exterius è il departament federal da l'intern autorisà da concluder convenas da reciprocitad.

⁴ CS 830.1

⁵ CS 281.1

Art. 21 al. 1

¹ Il dretg d'ina renta da vegliadetgna han persunas che han cumpleni 65 onns.

Art. 23 al. 1 e 5

¹ Il dretg d'ina renta per vaivas u per vaivs han vaivas u vaivs:

- a. che han in u plirs uffants il mument da la mort dal conjugal u da la conjugala; u
- b. che han gî avant la mort dal conjugal u da la conjugala durant almain tschintg onns in u plirs uffants.

⁵ Il dretg renascha, sche la nova lêtg vegn declerada per nunvalaivla. Il cussegl federal regla ils detagls.

Art. 24 Disposiziuns spezialas

¹ Vaivas han ultra da quai il dretg d'ina renta per vaivas, sch'ellas:

- a. han tgirà – il mument da la mort dal conjugal – ina persuna che las ha dà il dretg da bunificaziuns da tgira en il senn da l'artitgel 29^{septies};
- b. han tgirà – avant la mort dal conjugal – durant almain 5 onns ina persuna che las ha dà il dretg da bunificaziuns da tgira en il senn da l'artitgel 29^{septies};
- c. han cuntanschi – il mument da la mort dal conjugal – la vegliadetgna da renta en il senn da l'artitgel 21.

² Vaivas han il dretg d'ina indemnisaziun en l'autezza d'ina renta annuala tenor l'artitgel 36 alinea 1, sch'ellas n'accumpleschan betg las premissas per ina renta per vaivas tenor l'artitgel 23 alinea 1 u tenor l'artitgel 24 alinea 1, ma han cumpleni 45 onns il mument da la mort dal conjugal ed èn stadas maridadas almain 5 onns.

³ Supplementarmain tar las cundiziuns d'extincziun menziunadas en l'artitgel 23 alinea 4 croda il dretg da la renta per vaivs, sche l'ultim uffant dal vaiv ha cumpleni 18 onns.

Art. 24a Conjugal divorziads

¹ En cas da mort da lur anteriur conjugal han persunas divorziadas il dretg d'ina renta per vaivas u per vaivs:

- a. sch'ellas han in u plirs uffants da quest conjugal il mument da la mort dal conjugal; e
- b. sch'ellas han in dretg d'ina renta sco contribuziun al mantegniment en il senn da l'artitgel 126 alinea 1 CCS⁶.

² La medema posiziun sco ils uffants en il senn da l'alinea 1 han:

- a. uffants da l'anteriur conjugal mort che vivan – il mument da sia mort – en la medema chasada cun la persuna divorziata e che vegnan recepids da quella sco uffants da tgira en il senn da l'artitgel 25 alinea 3;
- b. uffants da tgira en il senn da l'artitgel 25 alinea 3 ch'èn vegnids recepids durant la lêtg comunabla e che vivan – il mument da la mort da l'anteriur

⁶ CS 210

conjugal – en la chasada communabla cun la persuna divorziada e che vegnan adoptads da quella.

³ Il dretg d'ina renta croda cun la mort u cun la remaridaglia, en mintga cas dentant cur che croda il dretg d'ina renta sco contribuziun al mantegniment en il senn da l'artigel 126 alinea 1 CCS. Il dretg d'ina renta da l'um divorzià croda ultra da quai medemamain, sch'il pli giuven da ses uffants ch'el ha gì cun sia anteriura conjugala ha cumplenì 18 onns.

Art. 24b al. 2

² Il cussegl federal regla la concorrenza tranter ina indemnizaziun unica per in vaiva ed ina renta da vegliadetgna u d'invaliditad.

Art. 29bis al. 2, segunda frasa

² ... El regla ils effects da las contribuziuns e da las periodas da contribuziun che suondan la data ch'il dretg da la renta da vegliadetgna è naschi.

Art. 29^{quinqües} al. 4 litera b segunda frasa

aboli

Art. 29^{septies} al. 1 emprima frasa ed al. 3 emprima frasa

¹ Personas assicuradas che tgiran parents en lingia ascendenta u descendenta u fragliuns che han in dretg reconuschì d'ina indemnizaziun da la AVS, da la AI, da l'assicuranza obligatoria cunter accidents u da l'assicuranza militara a personas dependentas d'agid per ina malsagidaivladad d'almain mez grad, han il dretg d'ina imputaziun d'ina bunificaziun da tgira, sch'ellas pon cuntanscher facilmain las personas ch'ellas tgiran. ...

³ Il cussegl federal po circumscriber pli detagliadamain il criteri da la cuntanschibladad. ...

Art. 30 al. 1

¹ L'entrada da gudogn vegn revalitada per mintga singul onn tenor l'index da las rentas confirm a l'artigel 33ter. Il cussegl federal lascha eruir annualmain ils facturs da revalitaziun.

Art. 30bis titel material ed emprima frasa

Disposiziuns per calcular las rentas

Il cussegl federal relascha disposiziuns impegnativas per calcular las rentas. ...

Art. 30ter al. 3

³ L'entrada da lavurants suttamessa a las contribuziuns vegn inscritta en il conto individual sut quel onn ch'ella è vegnida pajada. L'entrada vegn dentant inscritta sut l'on, il qual ella è vegnida gudagnada, sch'il lavurant:

- a. n'è betg pli en servetsch tar il patrun il mument che la paja vegn pajada;
- b. cumprova che l'entrada suttamessa a las contribuziuns deriva d'ina activitad da gudogn ch'el ha exequì durent in onn precedent, per la quala è vegnì pajà pli pauc che la contribuziun minimala.

Art. 33ter al. 1, 2 e 4

¹ Il cussegl federal adatta las rentas ordinarias – per regla mintga trais onns per il cumenzament da l'onn chalendar – al svilup da las pajas e dals pretschs, fixond da nov l'index da las rentas sin proposta da la cumissiun federala per l'assicuranza per vegls, survivents e d'invaliditad.

² L'index da las rentas è la media aritmetica da l'index da las pajas nominalas e da l'index nazional dals pretschs da consum che vegnan eruids da l'uffizi federal da statistica.

⁴ Il cussegl federal adatta pli baud las rentas ordinarias, sche l'index nazional dals pretschs da consum è s'augmentà per pli che 4 pertschient dapi il stadi da l'index decisiv per l'ultima adattaziun da las rentas.

Art. 33^{quater} Finanziaziun da l'adattaziun da las rentas al svilup da las pajas e dals pretschs

Sch'i sa mussa ch'il fond da gulivaziun da la AVS croda sut l'import da 70 pertschient d'ina expensa annuala e sche la finanziaziun da l'applicaziun da l'artitgel 33ter n'è betg garantida autramain, premetta l'applicaziun da l'artitgel 33ter ch'il pievel ed ils chantuns acceptian in augment da la tariffa da la taglia sin la plivalur. Ils regavs che vegnan cuntanschids cun quest augment ston garantir la finanziaziun da l'applicaziun da l'artitgel 33ter per ina perioda d'almain tshintg onns. Sche questa premissa n'è betg accumulida, propona il cussegl federal che las rentas vegnian adattadas mo al svilup dals pretschs.

Art. 36 5. Renta per vaivas u per vaivs

¹ La renta per vaivas u per vaivs munta a 60 pertschient da la renta per vegls che corresponda a l'entrada media annuala determinanta.

² Per vaivas che han cumpleni la vegliadetgna da renta en il senn da l'artitgel 21 munta la renta ad 80 pertschient da la renta per vegls che corresponda a l'entrada media annuala determinanta.

³ La renta per vaivas u per vaivs d'ina persuna divorziada vegn reducida, uschena- vant che quella surpassa la summa da la prestaziun da sustegniment fixada en la sentenza da divorzi.

Art. 37 al. 1

¹ La renta per orfens munta a 60 pertschient da la renta per vegls che corresponda a l'entrada media annuala determinanta.

Art. 39 Suspensiun da la renta da vegliadetgna

¹ Personas che han il dretg d'ina renta da vegliadetgna ordinaria pon suspender il termin da retrair la mesa renta u la renta entira per maximalmain 60 mais. Entaifer questa perioda po la renta vegnir pretendida da tut temp per il cumenzament dal mais suandant.

² La midada da la suspensiun da la mesa renta a la suspensiun da la renta entira è esclusa. En tsherts cas po il cussegl federal excluder la suspensiun.

³ La renta vegn augmentada per la cuntravalur – che vegn calculada tenor la tecnica d'assicuranza – da las prestaziuns betg retratgas.

⁴ Il cussegl federal fixescha en moda unifurma ils facturs d'augmentaziun per umens e dunnas e regla la procedura.

Art. 40 Retratga anticipada da la renta da vegliadetgna

¹ Personas cun in dretg d'ina renta da vegliadetgna ordinaria pon retrair anticipadamain la mesa renta suenter avair cumpleni 59 onns e la mesa renta u la renta entira suenter avair cumpleni 62 onns. La retratga anticipada dastga dentant cumpigliar maximalmain 36 rentas mensilas entiras; la retratga anticipada da duas mesas rentas mensilas correspunda a la retratga d'ina renta mensila entira.

² L'autezza da la renta vegn calculada per l'emprim di da quel mais che la renta vegn retratga per l'emprima giada. Tar la midada da la retratga anticipada da la mesa renta a la retratga anticipada da la renta entira na vegn questa betg calculada da nov.

³ La retratga anticipada cumpiglia mo prestaziuns futuras e na po betg vegnir revocada. La midada da la retratga anticipada da la renta entira a la retratga anticipada da la mesa renta è esclusa.

⁴ Il cussegl federal regla ils detagls e la procedura.

Art. 40bis Retratga anticipada da la renta da vegliadetgna ed – a medem temp – dretg d'ina renta d'invaliditad, per vaivas u per vaivs

¹ Sche las premissas per ina renta da l'assicuranza d'invaliditad èn dadas, po vegnir retratga anticipadamain – empè da la renta da l'assicuranza d'invaliditad – la renta da vegliadetgna entira suenter avair cumpleni 59 onns. Reducida vegn mo quella part da la renta da vegliadetgna che surpassa la summa da la renta d'invaliditad che vegniss debitada senza la retratga anticipada.

² Sche las premissas per ina renta per vaivas u per vaivs èn dadas, po la persuna vaiva retrair anticipadamain – empè da la renta per survivors – la renta da vegliadetgna entira suenter avair cumpleni 59 onns. Reducida vegn mo quella part da la renta da vegliadetgna che surpassa la summa da la renta per vaivas u per vaivs che vegniss debitada senza la retratga anticipada.

Art. 40ter Reducziun da la renta da vegliadetgna en cas d'ina retratga anticipada

¹ La renta vegn reducida per la cuntravalur – che vegn calculada tenor la tecnica d'assicuranza – da las prestaziuns retratgas anticipadamain.

² Il cussegl federal fixescha las tariffas da reducziun per umens e dunnas e regla la procedura.

Art. 43bis al. 1 segunda frasa

¹ ... La retratga d'ina renta da vegliadetgna è messa a pèr a la retratga anticipada d'ina renta da vegliadetgna entira.

Art. 44 Pajament da rentas e d'indemnisaziuns a persunas dependentas d'agid

¹ Las rentas e las indemnisaziuns a persunas dependentas d'agid vegnan per regla assignadas sin in conto da banca u da posta. Sin dumonda dal retschavider pon ellas vegnir pajadas or directamain. Il cussegl federal regla la procedura.

² Rentas parzialas, da las qualas la summa na surpassa betg 10 pertschient da la renta cumplaina minimala, vegnan pajadas or – en divergenza da l'artitgel 19 alinea 1 e 3 LPGA⁷ – posteriuromain ina giada l'onn il december. La persuna cun dretg po prender il pajament mensil.

Art. 52 Responsabladad

¹ Sch'in patrun fa – intenziunadamain u per greva negligientscha – donn a l'assicuranza cun betg observar prescripziuns, sto el reparar quest donn.

² Sch'il patrun è ina persuna giuridica, ston star buns subsidiarmain ils commembers da l'administraziun e tut las persunas ch'èn occupadas cun la gestiun u la liquidaziun. Sche pliras persunas èn responsablas per il medem donn, ston ellas star bunas per tut il donn en moda solidara.

³ Dretgs d'indemnisaziun suranneschan, sch'els na vegnan betg fatgs valair entaifer in onn a partir da l'enconuschientscha dal donn. En cas d'in concurs surannescha il dretg entaifer in onn a partir da l'exposiziun dal plan da collocaziun e da l'inventari, en cas da mancanza d'ina exposiziun a partir da la sistida dal concurs. En cas d'in concordat surannescha il dretg entaifer in onn a partir da la decisiun. Dretgs d'indemnisaziun suranneschan en mintga cas sunter tschintg onns a partir dal cumenzament dal donn. Sch'il dretg penal prevesa dentant in termin pli lung, vala quest.

⁴ La cassa da cumpensaziun cumpetenta fa valair l'indemnisaziun cun relaschar ina disposiziun.

⁵ En cas da recurs è cumpetenta – en divergenza da l'artitgel 58 alinea 1 LPGA⁸ – la dretgira d'assicuranzas dal chantun, en il qual il patrun ha ses domicil.

⁶ La responsabladad tenor l'artitgel 78 LPGA è esclusa.

Art. 87 terz lemma

...

quel che paja, sco patrun, pajas ad in lavurant, da las qualas el ha reduci las contribuziuns e che – empè da pajar las contribuziuns dal lavurant che vegnan consequentamain debitadas a la cassa da cumpensaziun – las dovra sez u paja autras pretendiuns,

...

Art. 90 Consegna da sentenzias e decreti da sistida

Las sentenzias sco er ils decreti da sistida ston vegnir consegnads immediatamain en lur redacziun integrala a la cassa da cumpensaziun che aveva atgìs l'act chastiabel.

⁷ CS 830.1

⁸ CS 830.1

Art. 102 al. 1 lit. e–g

¹ Las prestaziuns da l'assicuranza per vegls e survivents vegnan finanziadas tras:

- e. las entradas che resultan da l'augment da las tariffas da la taglia sin la plivalur e ch'èn destinadas per l'assicuranza;
- f. ils retgavs da las reservas monetaras dadas libras da la banca naziunala svizra che na vegnan betg pli duvradas, premiss che la constituziun u la lescha n'attribuescha betg questas reservas ad in auter intent;
- g. il retgav da la taxa sin bancas da gieu.

Art. 104 al. 1

¹ La confederaziun presta sia contribuziun spezialmain or dal retgav net da la taglia sin il tubac e da la taglia sin auas destilladas e da sia part dal retgav da la taglia sin la plivalur incassada per l'assicuranza. Ella prenda sia contribuziun or da la reserva tenor l'artitgel 111.

Art. 107 al. 3

³ Il fond da gulivaziun na dastga per regla betg sa sbassar sut 70 pertschient d'ina expensa annuala.

Art. 111

Ils retgavs or dal retgav net da la taglia sin il tubac e da la taglia sin auas destilladas sco er da la part dal retgav da la taglia sin la plivalur incassada per l'assicuranza vegnan bunifitgads cuntinuadamain a la reserva da la confederaziun per l'assicuranza per vegls, survivents e d'invaliditad.

II

Disposiziuns transitorias tar la midada dals 3 d'october 2003 (11avla revisiun da la AVS)

a. Vegliadetgna da renta da las dunnas

Fin ils 31 da december 2008 vala per la vegliadetgna da renta da las dunnas l'artitgel 21 en la versiun dals 7 d'october 1994. Quai vala:

- a. per il dretg d'ina renta;
- b. per la fin da l'obligaziun da pajar contribuziuns da dunnas senza activitad da gudogn u da dunnas che lavuran en il manaschi da lur conjugal.

b. Retratga anticipada da la renta

¹ A partir da l'entrada en vigur da questa midada da lescha pon umens retrair anticipadamain maximalmain 24 rentas mensilas entiras e dunnas maximalmain 12 rentas mensilas entiras. A partir dal 1. da schaner 2005 pon umens retrair anticipadamain maximalmain 36 rentas mensilas entiras e dunnas maximalmain 24 rentas mensilas entiras.

² Rentas da vegliadetgna retratgas anticipadamain da dunnas fin e cun l'annada 1947 vegnan reducidas per maximalmain 3,4 pertschient per onn da retratga anticipada.

³ Tar dunnas da las annadas 1948 fin e cun 1952 vegnan applitgadas – en cas da rentas da vegliadetgna retratgas anticipadamain – las suandantas tariffas da reducziun:

- a. 3,4 pertschient per 12 rentas mensilas entiras retratgas anticipadamain;
- b. la tariffa da reducziun – che vegn calculada tenor la tecnica d'assicuranza – per la 13avla fin la 36avla renta mensila entira retratga anticipadamain.

⁴ Per persunas cun ina renta da vegliadetgna retratga anticipadamain, reducida tenor las reglas ch'èran en vigur fin a l'entrada en vigur da questa midada da lescha, vegn la tariffa da reducziun calculada tenor las novas disposiziuns. I vegn pajada quella renta ch'è la pli favuraivla per la persuna cun in dretg d'ina prestaziun. La renta tenor la nova tariffa da reducziun vegn concedida il pli baud a partir da l'entrada en vigur da las novas reglas.

c. Rentas per vaivas, per vaivs e per orfens

¹ Las rentas per vaivas, per vaivs u per orfens, da las qualas il dretg ha cumenzà avant il 1. da schaner ... (onn da l'entrada en vigur da la 11avla revisiun da la AVS), restan suttamessas al dretg vertent.

² Sch'il dretg ha cumenzà a partir dal 1. da schaner ... (onn da l'entrada en vigur da la 11avla revisiun da la AVS) valan las suandantas procentualas per las rentas per vaivas, per vaivs e per orfens:

cumenzament dal dretg	autezza da la renta per vaivas e per vaivs tenor l'artitgel 36 alinea 1	autezza da la renta per orfens
	en % da la renta da vegliadetgna correspondent	
a. tranter il 1. da schaner ... (onn da l'entrada en vigur da la 11avla revisiun da la AVS) ed ils 31 da december ... (onn da l'entrada en vigur da la 11avla revisiun da la AVS + 5)	80%	40%
b. tranter il 1. da schaner ... (onn da l'entrada en vigur da la 11avla revisiun da la AVS + 6) ed ils 31 da december ... (onn da l'entrada en vigur da la 11avla revisiun da la AVS + 8)	75%	45%
c. tranter il 1. da schaner ... (onn da l'entrada en vigur da la 11avla revisiun da la AVS + 9) ed ils 31 da december ... (onn da l'entrada en vigur da la 11avla revisiun da la AVS + 11)	70%	50%
d. tranter il 1. da schaner ... (onn da l'entrada en vigur da la 11avla revisiun da la AVS + 12) ed ils 31 da december ... (onn da l'entrada en vigur da la 11avla revisiun da la AVS + 14)	65%	55%
e. a partir dal 1. da schaner ... (onn da l'entrada en vigur da la 11avla revisiun da la AVS + 15)	60%	60%

³ Duntas che accumulieschan las premissas tenor l'artitgel 24 alinea 2 han il dretg:

- a. d'ina renta per vaivas dad 80 pertschient da la renta da vegliadetgna correspondententa empè da l'indemnisaziun unica, sch'ellas vegnan vaivas avant il 1. da schaner ... (onn da l'entrada en vigur da la 11avla revisiun da la AVS + 5);
- b. d'ina renta per vaivas empè da l'indemnisaziun unica, sch'ellas vegnan vaivas tranter il 1. da schaner ... (onn da l'entrada en vigur da la 11avla revisiun da la AVS + 5) ed ils 31 da december ... (onn da l'entrada en vigur da la 11avla revisiun da la AVS + 12). L'atezza da la renta per vaivas, che importa 75 pertschient da la renta da vegliadetgna correspondententa, sa reducescha l'onn ... (onn da l'entrada en vigur da la 11avla revisiun da la AVS + 5) annualmain per 5 pertschient a 40 pertschient da la renta da vegliadetgna correspondententa l'onn ... (onn da l'entrada en vigur da la 11avla revisiun da la AVS + 12);
- a. d'ina indemnisaziun unica en l'atezza d'ina renta annuala tenor l'artitgel 36 alinea 1, sch'ellas vegnan vaivas a partir dal 1. da schaner ... (onn da l'entrada en vigur da la 11avla revisiun da la AVS + 13):

d. Coordinaziun da l'emprima revisiun da la LPP

Sche la midada dals 3 d'october 2003 da la LPP (emprima revisiun da la LPP)⁹ n'entra betg en vigur u entra en vigur pir suenter la midada da lescha dals 3 d'october 2003 (11avla revisiun da la AVS), adatta il cussegl federal l'auzament da la vegliadetgna ordinaria da renta (art. 13 LPP), la tariffa da conversiun (art. 14 LPP) e las tariffas per las bunificaziuns da vegliadetgna (art. 16 LPP) a las relaziuns midadas.

III

Per la publicaziun en la collecziun uffiziala è il cussegl federal autorisà d'integrar ils onns exacts, dependents da l'entrada en vigur da la 11avla revisiun da la AVS, en il text da la litera c da las disposiziuns transitorias.

IV

La midada dal dretg vertent è reglada en l'aggiunta.

V

¹ Questa lescha è suttamessa al referendum facultativ.

² Il cussegl federal fixescha l'entrada en vigur.

⁹ CS 831.40; BBl 2003 6653

Midada dal dretg vertent

Ils decrets qua sutvart vegnan midads sco suonda:

1. Conclus federal dals 20 da mars 1998¹⁰ davart l'augment da las tariffs da la taglia sin la plivalur en favur da la AVS/AI

*Art. 2 al. 1, al. 2 segunda frasa ed al. 3
aboli*

2. Lescha federala dals 19 da zercladur 1959¹¹ davart l'assicuranza d'invaliditad*

Art. 3 al. 1 ed 1bis

¹ Per calcular las contribuziuns vala la lescha federala davart l'assicuranza per vegls e survivents (LAVS)¹² confirm al senn. Las contribuziuns da l'entrada ord in'activitad da gudogn importan 1,4 pertschient. La contribuziun minimala importa 59 francs per onn per personas assicuradas obligatoriamain e 118 francs per onn per personas ch'èn assicuradas facultativamain tenor l'artitgel 2 LAVS. Las contribuziuns calculadas en applicaziun da la scala degressiva vegnan graduadas en la medema moda sco las contribuziuns da l'assicuranza per vegls e survivents. En quest connex vegn mantegnida la relaziun tranter la procentuala numnada qua survart e la tariffa da contribuziun betg reducida tenor l'artitgel 8 alinea 1 LAVS. L'artitgel 9bis LAVS vala confirm al senn.

^{1bis} Las personas senza activitad da gudogn pagan ina contribuziun tenor lur relaziuns socialas. La contribuziun minimala importa 59 francs per onn per personas assicuradas obligatoriamain e 118 francs per onn per personas ch'èn assicuradas facultativamain tenor l'artitgel 2 LAVS. Las contribuziuns vegnan graduadas en medema moda sco las contribuziuns tenor l'artitgel 10 alineas 1bis ed 1ter LAVS. L'artitgel 9bis LAVS vala confirm al senn.

¹⁰ CS 641.203

¹¹ CS 831.20

* Curregida da la cumissiun da redacziun tenor l'art. 58 al. 1 LParl (sbagl formal).

¹² CS 831.10; BBl 2003 6629

Art. 6 al. 2bis

^{2bis} Per il dretg d'ina prestaziun en cas da personas che han gi successivamain pliras nazionalitads è decisiva la naziunalitad durant la retratga da la prestaziun.

Art. 10 al. 1 segunda frasa

¹ ... Il dretg croda il pli tard, uschespert ch'ina persuna assicurada retira anticipadamain ina renta da vegliadetgna entira, ubain la fin dal mais, il qual ella cuntanscha la vegliadetgna da renta en il senn da l'artitgel 21 LAVS¹³.

Art. 22 al. 4 segunda frasa

⁴ ... Il dretg croda il pli tard, uschespert ch'ina persuna assicurada retira anticipadamain ina renta da vegliadetgna entira, ubain la fin dal mais, il qual ella cuntanscha la vegliadetgna da renta en il senn da l'artitgel 21 LAVS¹⁴.

Art. 30 Extincziun dal dretg

Il dretg d'ina renta croda la fin dal mais, il qual la persuna assicurada cuntanscha la vegliadetgna da renta en il senn da l'artitgel 21 LAVS¹⁵ u il qual ella mora.

Art. 42 al. 4

⁴ L'indemnisaziun a personas dependentas d'agid vegn concedida il pli baud a partir da la naschientscha e fin il pli tard la fin dal mais, il qual ina persuna assicurada ha fatg diever d'ina renta entira tenor l'artitgel 40 alinea 1 LAVS u il qual ella cuntanscha la vegliadetgna da renta. Il cumenzament dal dretg sa drizza tenor la cumpleni-da da l'emprim onn da la vita tenor l'artitgel 29 alinea 1.

Art. 78ter Part da la confederaziun al retgav da la taglia sin la plivalur

15 pertschient dal retgav or da l'augment da las tariffas da la taglia sin la plivalur per l'assicuranza d'invaliditad vegnan bunifitgads cuntinuadamain a la reserva da la confederaziun per l'assicuranza.

¹³ CS 831.10; BBl 2003 6629

¹⁴ CS 831.10; BBl 2003 6629

¹⁵ CS 831.10; BBl 2003 6629

3. Lescha federala dals 19 da mars 1965¹⁶ davart las prestaziuns supplementaras tar l'assicuranza da vegls, survivents ed invaliditad

Art. 2b Vaivas, vaivs ed orfens

In dretg da prestaziuns en il senn da l'artitgel 2 han:

- a. persunas vaivas;
- b. orfens che n'han betg anc cumpleni 18 onns. Per orfens ch'èn anc en scola-ziun è applitgabel l'artitgel 25 ainea 5 LAVS¹⁷ conform al senn.

Art. 3c al. 1 lit. d

¹ Sco entradas ston vegnir quintadas:

- d. rentas, pensiuns ed autras prestaziuns periodicas inclusiv las rentas da la AVS sco er da la AI. En cas d'ina retratga anticipada tenor l'artitgel 40 LAVS¹⁸ vegn quintada la renta entira empè da la mesadad da la renta pajada;

4. Lescha federala dals 25 da zercladur 1982¹⁹ davart la prevenziun professiu-nala per vegliadetgna, survivents ed invaliditad

Art. 10 al. 2

² Cun resalva da l'artitgel 8 ainea 3 finescha l'obligaziun da s'assicurar, sche:

- a. la vegliadetgna ordinaria da renta vegn cumplenida (art. 13);
- b. la relaziun da lavur vegn schliada;
- c. la paja minimala vegn sutpassada;
- d. il dretg da schurnadas da l'assicuranza cunter la dischoccupaziun finescha pervi da la scadenza dal termin general.

Art. 13 Cumenzament e fin dal dretg

Il dretg da prestaziuns da vegliadetgna cumenza cun la cumplenida da 65 onns (ve-gliadetgna ordinaria da renta). El croda cun la mort.

Art. 13a Vegliadetgna flexibla da renta

¹ Suentar avair cumpleni 59 onns po la persuna assicurada retrair anticipadamain l'entira u la mesa prestaziun da vegliadetgna.

² En cas d'ina retratga anticipada da la prestaziun da vegliadetgna entira sto la persuna assicurada terminar la relaziun da lavur. En cas d'ina retratga anticipada da la mesadad da la prestaziun da vegliadetgna sto ella reducir l'ultima paja annuala (art. 7 al. 2) per almain in terz.

³ La persuna assicurada po suspender la retratga da l'entira u da la mesa prestaziun da vegliadetgna fin a la vegliadetgna da 70 onns.

¹⁶ CS 831.30

¹⁷ CS 831.10; BBl 2003 6629

¹⁸ CS 831.10; BBl 2003 6629

¹⁹ CS 831.40

⁴ En cas d'ina suspensiun da la prestaziun da vegliadetgna entira sto la paja annuala che vegn pajada tenor l'artitgel 7 alinea 2 importar almain dus terzs da la paja annuala, la quala la persuna assicurada ha retratg il cumenzament da la vegliadetgna ordinaria da renta (art. 13). En cas d'ina suspensiun da la mesadad da la prestaziun da vegliadetgna sto la paja annuala che vegn pajada tenor l'artitgel 7 alinea 2 importar almain in terz da la paja annuala, la quala la persuna assicurada ha retratg il cumenzament da la vegliadetgna ordinaria da renta (art. 13).

⁵ Sche la renta da vegliadetgna vegn retratga anticipadamain u suspendida, sto l'instituziun da prevenziun adattar correspondentamain la tariffa da conversiun (art. 14 e litera b da las disposiziuns transitorias da la midada da lescha dals 3 d'october 2003²⁰).

⁶ Sch'ina persuna assicurada retira anticipadamain la mesadad da la prestaziun da vegliadetgna, vegnan ils imports minimals smesads tenor ils artitgels 2, 7, 8 e 46.

⁷ L'instituziun da prevenziun po prevair en ses reglament che:

- a. la persuna assicurada po retrair las prestaziuns da vegliadetgna avant ch'ella ha cumpleni 59 onns;
- b. las pussaivladads da la retratga anticipada u da la sistida vegnan graduadas en moda pli detagliada che previs en ils alineas 1 e 3.

⁸ L'instituziun da prevenziun po prevair en ses reglament che la persuna assicurada po far – ultra da la cumpra en las prestaziuns reglamentaras cumplainas en il senn da l'artitgel 9 alinea 2 LLC²¹ – ulteriurs pajaments per cumpensar totalmain u parzialmain la reducziun en cas d'ina retratga anticipada da la prestaziun da vegliadetgna. En quest connex fa ella reglamentaziuns che garanteschon ch'i na vegnian betg pajadas prestaziuns pli autas che quellas che vegnissan pajadas senza questas cumpras il mument da la vegliadetgna ordinaria reglamentara da renta.

Art. 14 al. 1

¹ La renta da vegliadetgna vegn calculada en pertschients dal dabun da vegliadetgna (tariffa da conversiun) che la persuna assicurada ha acquistà il mument ch'ella cuntanscha la vegliadetgna ordinaria da renta tenor l'artitgel 13 u al cumenzament da la retratga anticipada da la renta da vegliadetgna tenor l'artitgel 13a alinea 1.

Art. 17 Renta per uffants

¹ Personas che retiran ina renta da vegliadetgna tenor ils artitgels 13 e 13a han il dretg d'ina renta per uffants en l'autezza da la renta per orfens, e quai per mintga uffant che pudess far valair ina renta per orfens en cas da lur mort.

² Sch'i vegn retratga la mesadad da la renta da vegliadetgna, vegn la renta per uffants reducida per la mesadad.

²⁰ questas disposiziuns transitorias da la midada dals 3 d'october 2003 concernan l'emprima revisiun da la LPP; CS **831.40**; BBI **2003** 6653

²¹ CS **831.42**

*Disposiziun transitoria en il rom da la midada da lescha dals 3 d'october 2003
(11avla revisiun da la AVS)*

Auzament da la vegliadetgna ordinaria da renta da las dunnas

A partir da l'entrada en vigur da la 11avla revisiun da la AVS vala la vegliadetgna ordinaria da renta da las dunnas en la LAVS er sco vegliadetgna ordinaria da renta da las dunnas en la LPP.

5. Lescha davart la libra circulaziun dals 17 da december 1993²²

Art. 2 al. 1bis

^{1bis} Il pajament anticipà d'ina prestaziun da vegliadetgna tenor l'art 13a da la lescha federala dals 25 da zercladur 1982²³ davart la prevenziun professiunala per vegliadetgna, survivents ed invalidad (LPP) ed autras retratgas anticipadas previsas en reglaments valan mo uschenavant sco cas da prevenziun, sco che la persuna assicurada fa effectivamain valair ses dretg d'ina prestaziun da vegliadetgna. En cas dal pajament anticipà d'ina part da la prestaziun da vegliadetgna vegn il dretg da la prestaziun d'extrada reduci correspondentamain. Sche la persuna assicurada ha però cuntanschi la vegliadetgna anticipada da retratga il mument da sia extrada or da l'instituziun da prevenziun e n'exequescha betg pli in'activad da gudogn e n'è er betg annunziata sco dischoccupada, è pussaivel mo il pajament da la prestaziun da vegliadetgna tenor lescha u tenor reglament.

6. Lescha federala dals 20 da mars 1981²⁴ davart l'assicuranza d'accidents

Art. 22 Revisiun da la renta

En divergenza da l'artitgel 17 alinea 1 LPG²⁵ na po la renta betg pli vegnir revedida a partir dal mais, il qual la persuna cun dretg d'ina renta retira ina renta da vegliadetgna entira da la AVS.

7. Lescha federala dals 19 da zercladur 1992²⁶ davart l'assicuranza militara

Art. 29 al. 3 e 3bis

³ Sin la schurnada vegnan pajadas contribuziuns:

- a. a l'assicuranza per vegls e survivents;
- b. a l'assicuranza d'invalidad;
- c. a l'urden da cumpensaziun dal gudogn;
- d. eventualmain a l'assicuranza cunter la dischoccupaziun.

^{3bis} Las contribuziuns vegnan purtadas mintgamai a mitad da la persuna assicurada e da l'assicuranza militara.

²² CS **831.42**

²³ CS **831.40**

²⁴ CS **832.20**

²⁵ CS **830.1**

²⁶ CS **833.1**

Art. 43 al. 1

¹ Tras ordinaziun sto il cussegl federal adattar cumpletmain las rentas, ch'èn fixadas per in temp illimità, da las personas assicuradas che n'han betg anc cumpleni 65 onns, sco er las rentas per conjugals e per orfens dals defuncts che n'avessan betg anc cumpleni 65 onns il mument da l'adattaziun, a l'index da las pajas nominalas.

Art. 47 al. 1

¹ Uschespert che la persuna assicurada invalida ha cumpleni 65 onns, vegn la renta d'invaliditad, ch'è concedida per in temp illimità, pajada sco renta da vegliadetgna en l'autezza da la mesadad dal gudogn annual, il qual è la basa per la renta (art. 28 al. 4).

Art. 51 al. 4

⁴ Sch'ina persuna assicurada, la quala retirava ina renta d'invaliditad u da vegliadetgna da l'assicuranza militar, mora suenter avair cumpleni 65 onns, vegn – per calcular la renta per survivents – partì dal gudogn annual, il qual era la basa per la renta. Sch'ina persuna assicurada, la quala na retirava nagina renta d'invaliditad u da vegliadetgna da l'assicuranza militar, mora suenter avair cumpleni 65 onns, vegn – per calcular la renta per survivents – partì d'in gudogn da 20 pertschient da l'import maximal dal gudogn assicurà.

8. Lescha dals 25 da settember 1952²⁷ davart la cumpensaziun dal gudogn

Art. 19a al. 1 ed 1bis

¹ Sin l'indemnisaziun vegnan pajadas contribuziuns:

- a. a l'assicuranza per vegls e survivents;
- b. a l'assicuranza d'invaliditad;
- c. a l'urden da cumpensaziun dal gudogn;
- d. eventualmain a l'assicuranza cunter la dischoccupaziun.

^{1bis} Las contribuziuns ston vegnir purtadas mintgamai a mitad da la persuna che fa servetsch e dal fond da gulivaziun da l'urden da cumpensaziun dal gudogn. Il fond da gulivaziun bunifitgescha ultra da quai la contribuziun dal patrun per lavurants en l'agricultura tenor l'artitgel 18 alinea 1 da la lescha federala dals 20 da zercladur 1952 davart ils supplements da famiglia en l'agricultura²⁸.

Art. 27 al. 1 e 2

¹ Suttamessas a l'obligaziun da pajar contribuziuns èn las personas assicuradas ed ils patruns ch'èn numnads en ils artitgel 3 e 12 LAVS²⁹, cun excepziun da las personas assicuradas tenor l'artitgel 2 LAVS.

²⁷ CS 834.1

²⁸ CS 836.1

²⁹ CS 831.10; BBl 2003 6629

² Per calcular las contribuziuns èn applitgablhas las disposiziuns da la LAVS conform al senn. Il cussegl federal fixescha l'autezza da las contribuziuns resguardond l'artitel 28. Las contribuziuns da l'entrada ord in'actividad da gudogn na dastgan però betg surpassar 0,5 pertschient. Las persunas senza actividad da gudogn pajan contribuziuns tenor lur relaziuns socialas. La contribuziun minimala importa 13 francs. Las contribuziuns da questas persunas assicuradas sco er las contribuziuns tenor la scala degressiva vegnan graduadas en la medema moda sco las contribuziuns da l'assicuranza per vegls e survivents. En quest connex vegn mantegnida la relaziun tranter la procentuala numnada qua survart e la tariffa da contribuziun betg reducida tenor l'artitel 8 alinea 1 LAVS. Ils artitgels 9bis e 10 èn applitgabels conform al senn.

9. Lescha dals 25 da zercladur 1982³⁰ davart l'assicuranza da dischoccupads

Art. 2 al. 1 e 2 lit. b ed f

¹ Obligà da pajar contribuziuns a l'assicuranza cunter la dischoccupaziun (assicuranza) è:

- a. tgi ch'è assicurà en l'assicuranza per vegls e survivents sco lavurant (art. 10 LPG³¹) ed è obligà da pajar contribuziuns per l'entrada ord actividad da gudogn independenta;
- b. tgi ch'è obligà da pajar contribuziuns sco patron (art. 11 LPG) tenor l'artitel 12 da la lescha federala dals 20 da december 1946³² davart l'assicuranza per vegls e survivents.

² Betg suttaless a l'obligaziun da pajar contribuziuns èn:

- b. confamigliars da medema posiziun sco ils purs independents, che collavuran tenor l'artitel 1a alinea 2 litera a e b da la lescha federala dals 20 da zercladur 1952³³ davart ils supplements da famiglia en l'agricultura;
- f. las persunas assicuradas tenor l'artitel 2 LAVS.

Art. 8 al. 1 lit. d

¹ La persuna assicurada ha il dretg d'ina indemnizaziun da dischoccupaziun, sch'ella:

- d. ha terminà il temp da scola obligatori e n'ha betg cuntanschì la vegliadetgna da renta tenor l'artitel 21 LAVS³⁴ e na retira betg anticipadamain ina renta da vegliadetgna entira da la AVS respectivamain ina prestaziun da vegliadetgna entira da la prevenziun professiunala tenor l'artitel 13a da la lescha federala dals 25 da zercladur 1982³⁵ davart la prevenziun professiunala per vegliadetgna, survivents ed invaliditad.

Art. 13 al. 3

aboli

³⁰ CS 837.0

³¹ CS 830.1

³² CS 831.10; BBl 2003 6629

³³ CS 836.1

³⁴ CS 831.10; BBl 2003 6629

³⁵ CS 831.40

Art. 18c Dimensiun dal dretg en cas da la retratga da prestaziuns da vegliadetgna

¹ Tar personas assicuradas che retiran anticipadamain in mesa renta da la AVS u in part da las prestaziuns da vegliadetgna da la prevenziun professiunala correspunda il dretg d'indemnisaziun maximalmain ad ina capacitat da vegnir intermedià da 50 pertschient.

² Ensemen cun rentas da vegliadetgna da la AVS retratgas anticipadamain, cun prestaziuns da vegliadetgna da la prevenziun professiunala retratgas anticipadamain e cun in gudogn intermediar na dastga la schurnada betg surpassar il gudogn assicurà avant il cumenzament da la retratga anticipada.

³ Prestaziuns da vegliadetgna d'ina assicuranza da vegliadetgna obligatoria u facultativa da l'exteriur vegnan deducidas da l'indemnisaziun da dischoccupaziun independentamain dal fatg, sch'i sa tracta d'ina prestaziun ordinaria da vegliadetgna u d'ina prestaziun dal pensiunament anticipà, premess ch'i na saja betg avant maun ina retratga anticipada tenor l'alineia 1.

Art. 22a al. 2 emprima frasa

² La cassa deducescha la part da la contribuziun dal lavurant a l'assicuranza per vegls e survivents, a l'assicuranza d'invaliditad ed a l'urden da cumpensaziun dal gudogn, e paja questa part – ensemen cun la part dal patrun ch'ella sto surpigliar – a la cassa da cumpensaziun competenta da la AVS. ...

Text da votaziun

Conclus federal davart la finanziaziun da la AVS/AI cun augmentar las tariffas da la taglia sin la plivalur

dals 3 d'october 2003

L'assemblea federala da la confederaziun svizra,
sunter avoir gi invista da la missiva dal cussegl federal dals 2 da favrer 2000¹,
concluda:

I

La constituziun federala² vegn midada sco suonda:

Art. 106 al. 3 segunda frasa

³ ... Ella [la taxa sin bancas da gieuv dependenta da la rendita] serva sco contribuiziun da finanziaziun a l'assicuranza per vegls e survivents.

Art. 112 al. 3 litera c ed al. 5

³ L'assicuranza vegn finanziada:

- c. tras parts dal retgav da l'assicuranza or dals supplements da la taglia sin la plivalur tenor l'artitgel 130 alineas 3, 4 e 5.

⁵ Las prestaziuns da la confederaziun vegnan cuvridas en emprima lingia dal retgav net da la taglia sin il tubac, da la taglia sin auas destilladas e da parts dal retgav or dals supplements da la taglia sin la plivalur.

Art. 130 al. 4-7

⁴ Uschespert ch'igl è necessari per garantir la finanziaziun da l'assicuranza per vegls e survivents (AVS), pon las tariffas da la taglia sin la plivalur, fixadas tenor ils alineas 1 e 3 sco er tenor l'artitgel 196 cifra 3 alinea 2 litera e, vegnir augmentadas tras la lescha per 1,0 puncts procentuals.

⁵ Per garantir la finanziaziun da l'assicuranza d'invaliditad vegnan tut las tariffas da la taglia sin la plivalur fixadas tenor ils alineas 1 e 3 sco er tenor l'artitgel 196 cifra 3 alinea 2 litera e, augmentadas per 0,8 puncts procentuals. La regenza fixescha il termin da l'entrada en vigur.

¹ BBI 2000 1835

² CS 101

⁶ Il retgav che resulta cun augmentar las tariffas da la taglia sin la plivalur tenor ils alineas 3 e 4 va a l'assicuranza per vegls e survivents. Ina part dal retgav vegn bunifitgada currentamain a las retenziuns da la confederaziun per questa assicuranza. Questa part correspunda maximalmain a la part procentuala da la confederaziun vi da las expensas da questa assicuranza.

⁷ Ina part dal retgav dal supplement da la taglia sin la plivalur per l'assicuranza d'invaliditad vegn bunifitgada tras la lescha a la confederaziun. Ella serva a cuvrir sias contribuziuns a las expensas da questa assicuranza che creschan per motivs demografics e resguarda ultra da quai la grevezza supplementara da la confederaziun chaschunada da la rata d'invaliditad. La part da la confederaziun correspunda maximalmain a 15 pertschient dal retgav dal supplement da la taglia sin la plivalur a favur da l'assicuranza d'invaliditad.

II

Quest conclus è suttamess a la votaziun dal pievel e dals chantuns.

Text da votaziun

**Lescha federala
davart las midadas da decrets concernent
l'imposiziun da taglia sin conjugals e sin famiglias,
l'imposiziun da taglia sin la proprietad d'abitar e las taxas da bul**
dals 20 da zercladur 2003

*L'assemblea federala da la confederaziun svizra,
sunter avair gi invista da la missiva dal cussegl federal dals 28 da favrer 2001¹,
concluda:*

I

IlS decrets suandants vegnan midads sco suonda:

1. Lescha federala dals 14 da december 1990² davart la taglia federala directa (imposiziun da taglia sin conjugals e sin famiglias)

Art. 9 titel material sco er al. 2 e 3

Conjugals; geniturs; uffants sut la tgira geniturala

² Geniturs che pratitgeschan la tgira geniturala per in uffant, pajan taglia sin sia entrada sco sche quai fiss lur entrada; per entradas d'atgna activitad da gudogn vegn l'uffant però suttamess independentamain a la taglia.

³ Sche geniturs che na vegnan betg taxads communablamain pratitgeschan ensemen la tgira geniturala, paja quel genitur che procura per gronda part per l'uffant, taglia sin l'entrada da l'uffant.

Art. 13 al. 3 lit. a

³ Cun il pajataglia stattan solidarmain buns:

- a. ils uffants che stattan sut sia tgira geniturala fin a l'import da la part vi da la taglia totala che pertutga els;

Art. 23 lit. f

Imponibels èn er:

- f. contribuziuns al mantegniment ch'in pajataglia survegn per sai en cas da divorzi, da separaziun effectiva u giuridica, sco er contribuziuns al mantegniment ch'in genitur survegn per ils uffants che stattan sut sia tgira geniturala.

¹ BBI 2001 2983

² CS 642.11

Art. 33 al. 1 lit. c, c^{bis} e g sco er al. 2

¹ Da las entradas vegnan deducids:

- c. las contribuziuns al mantegniment ad in conjugal divorzià che viva en separaziun effectiva u giuridica sco er las contribuziuns al mantegniment ad in genitur per ils uffants che stattan sut sia tgira genituriala, però betg prestaziuns per ademplir auters duairs da mantegniment u da sustegn tenor il dretg da famiglia;
- c^{bis}. ils custs cumprovads, maximalmain però 6300 francs per uffant ed onn, per la tgira tras terzas personas ch'è succedida durant l'activitad da gudogn dals geniturs per uffants che n'han anc betg surpassà il 16avel onn da vegliadetgna e che vivan cun ils geniturs en la medema chasada:
  - 1. per personas ch'educheschan sulettas,
  - 2. sch'in genitur è incapabel da gudagnar u sch'el fa ina scolaziun,
  - 3. sche domadus geniturs lavuran,
  - 4. sch'il genitur che ha la tgira dals uffants n'è betg en cas d'exequir quella pervi da malsogna u accident en la famiglia;
- g. las premias per l'assicuranza obligatoria per la tgira da malsauens dal pajataglia e da ses uffants minorens u ch'èn en scolaziun, per il mantegniment dals quals el procura, en la dimensiun d'ina pauschala. Questa pauschala vegn calculada per mintga chantun separadamain tenor la media chantunala da las premias. Reducziuns da las premias vegnan resguardadas individualmain. Tar geniturs che n'èn betg suttamess comunablamain a la taglia po quel genitur che presta las contribuziuns al mantegniment tenor l'artitgel 24 litera e far valair la pauschala per l'uffant ch'è en scolaziun. Sche domadus geniturs prestan contribuziuns al mantegniment, pon els mintgamai far valair la mesa pauschala. Il cussegl federal regla ils detagls;

² Il cussegl federal regla la deducziun tenor l'alinea 1 litera c^{bis}.

Art. 35 al. 1

¹ Da l'entrada netta vegnan deducids:

- a. sco deducziun generala: 1300 francs per mintga persuna obligada da pajar taglia;
- b. sco deducziun per uffants: 8400 francs per mintga uffant minorens u ch'èn en scolaziun, per il mantegniment dal qual la persuna obligada da pajar taglia procura. Tar geniturs che n'èn betg suttamess comunablamain a la taglia po quel genitur che presta las contribuziuns al mantegniment tenor l'artitgel 24 litera e far valair la deducziun per l'uffant ch'è en scolaziun. Sche domadus geniturs prestan contribuziuns al mantegniment, pon els mintgamai far valair la mesa deducziun;
- c. sco deducziun da sustegniment: tranter 5100 e maximalmain 8200 francs per mintga persuna ch'è totalmain u parzialmain incapabla da gudagnar, per il mantegniment da la quala la persuna obligada da pajar taglia procura en ina dimensiun cumprovada dad almain 5100 francs; la deducziun na po betg ve-

gnir pretendida per il conjugal e per uffants, per ils quals vegn concedida ina deducziun tenor la litera b;

- d. sco deducziun per chasada: 10 000 francs per pajataglias che mainan ina chasada sulets u sulets cun uffants u cun personas che basegnan sustegn, per ils quals u per las qualas po vegnir fatga valair ina deducziun tenor las literas b u c;
- e. sco deducziun per personas ch'educheschan sulettas: 3 pertschient da l'entrada netta, maximalmain però 5000 francs, per pajataglias che mainan ina chasada sulets cun uffants minorens u cun personas che basegnan sustegn, per ils quals u per las qualas els pon far valair ina deducziun tenor las literas b u c.

Art. 36 al. 1 e 2

¹ La taglia per in onn fiscal importa:

– fin ad in'entrada da 13 000 francs e per mintga ulteriurs 100 francs d'entrada	0.— francs 0.75 francs dapli;
– fin ad in'entrada da 19 500 francs e per mintga ulteriurs 100 francs d'entrada	48.75 francs 1.50 francs dapli;
– fin ad in'entrada da 27 300 francs e per mintga ulteriurs 100 francs d'entrada	165.75 francs 3.— francs dapli;
– fin ad in'entrada da 35 100 francs e per mintga ulteriurs 100 francs d'entrada	399.75 francs 4.— francs dapli;
– fin ad in'entrada da 42 900 francs e per mintga ulteriurs 100 francs d'entrada	711.75 francs 5.— francs dapli;
– fin ad in'entrada da 50 700 francs e per mintga ulteriurs 100 francs d'entrada	1 101.75 francs 6.— francs dapli;
– fin ad in'entrada da 58 500 francs e per mintga ulteriurs 100 francs d'entrada	1 569.75 francs 7.— francs dapli;
– fin ad in'entrada da 66 300 francs e per mintga ulteriurs 100 francs d'entrada	2 115.75 francs 8.— francs dapli;
– fin ad in'entrada da 76 400 francs e per mintga ulteriurs 100 francs d'entrada	2 923.75 francs 9.— francs dapli;
– fin ad in'entrada da 86 300 francs e per mintga ulteriurs 100 francs d'entrada	3 814.75 francs 10.— francs dapli;
– fin ad in'entrada da 97 200 francs e per mintga ulteriurs 100 francs d'entrada	4 904.75 francs 11.— francs dapli;
– fin ad in'entrada da 108 000 francs e per mintga ulteriurs 100 francs d'entrada	6 092.75 francs 11.50 francs dapli;
– fin ad in'entrada da 115 000 francs e per mintga ulteriurs 100 francs d'entrada	6 897.75 francs 12.— francs dapli;

Pachet fiscal

- fin ad in'entrada da 140 000 francs 9 897.75 francs
e per mintga ulteriurs 100 francs d'entrada 12.50 francs daplì;
- fin ad in'entrada da 170 000 francs 13 647.75 francs
e per mintga ulteriurs 100 francs d'entrada 13.— francs daplì;
- per in'entrada da 563 400 francs 64 789.75 francs
- fin ad in'entrada da 563 500 francs 64 802.50 francs
e per mintga ulteriurs 100 francs d'entrada 11.50 francs daplì.

² Per pajataglias che vegnan taxads communablamain (art. 9 al. 1) sto vegnir partida l'entrada totala suttamessa a la taglia cun il divisur 1,9 per calcular l'entrada decisiva per fixar la tariffa.

Art. 38 al. 2

² La taglia vegn calculada per in tschintgavel da la tariffa tenor l'artitgel 36.

Art. 86   Concepziun da la tariffa da taglia

¹ Per fixar las tariffas da taglia vegnan resguardads las pauschalas per las expensas per la professiun (art. 26) e per las premias d'assicuranza (art. 33 al. 1 lit. d ed art. 212 al. 1 lit. a e b) sco er las deducziuns ed ils levgiaments per grevazzas famigliaras (art. 213 e 214 al. 2).

² La deducziun da taglia per conjugals che vivan en ina lètg giuridicamain ed efectivamain nunseparada e ch'han domadus in'activitad da gudogn sa drizza tenor tariffas che tegnan quint da lur entrada totala (art. 9 al. 1) e che resguardan plinavant las pauschalas e deducziuns tenor l'alineia 1.

Art. 105 al. 2

² Uffants che stattan sut la tgira geniturala vegnan suttamess a la taglia per lur entrada da gudogn (art. 9 al. 2) en quel chantun, en il qual els èn obligads – tenor ils principis dal dretg federal davart il scumond d'ina imposiziun dubla da taglia interchantunala – da pajar taglia al cumenzament da la perioda fiscala u da l'obligaziun da pajar taglia.

Art. 155 al. 1

¹ Registrada en l'inventari vegn la facultad ch'è avant maun il di da la mort dal testader, da ses conjugal che viva en lur lètg nunseparada e da ses uffants minorens che stattan sut sia tgira geniturala.

Art. 212   Deducziuns generalas

¹ Da las entradas vegnan deducids:

- a. las premias e contribuziuns per l'urden da cumpensaziun dal gudogn, per la assicuranza cunter la dischoccupaziun e per l'assicuranza obligatoria cunter accidents;

- b. las premias per l'assicuranza obligatoria per la tgira da malsauns dal pajataglia e da ses uffants minorens u ch'èn en scolaziun, per il mantegniment dals quals el procura, en la dimensiun d'ina pauschala. Questa pauschala vegn calculada per mintga chantun separadamain tenor la media chantunala da las premias. Reducziuns da las premias vegnan resguardadas individualmain. Tar geniturs che n'èn betg suttames communitablamain a la taglia po quel genitur che presta las contribuziuns al mantegniment tenor l'artitgel 24 litera e far valair la pauschala per l'uffant ch'è en scolaziun. Sche domadus geniturs prestan contribuziuns al mantegniment, pon els mintgamai far valair la mesa pauschala. Il cussegl federal regla ils detagls;
- c. ils custs cumprovads, maximalmain però 7000 francs per uffant ed onn, per la tgira tras terzas persunas ch'è succedida durant l'activitad da gudogn dals geniturs per uffants che n'han anc betg surpassà il 16avel onn da vegliadetgna e che vivan cun ils geniturs en la medema chasada:
  - 1. per persunas ch'educheschan sulettas,
  - 2. sch'in genitur è incapabel da gudagnar u sch'el fa ina scolaziun,
  - 3. sche domadus geniturs lavuran;
  - 4. sch'il genitur che ha la tgira dals uffants n'è betg en cas d'exequir quella pervi da malsogna u accident en la famiglia.

² Il cussegl federal regla la deducziun tenor l'alinea 1 litera c.

³ Dal rest vala l'artitgel 33.

Art. 213 al. 1

¹ Da l'entrada netta vegnan deducids:

- a. sco deducziun generala: 1400 francs per mintga persuna obligada da pajar taglia;
- b. sco deducziun per uffants: 9300 francs per mintga uffant minorens u ch'è en scolaziun, per il mantegniment dal qual la persuna obligada da pajar taglia procura. Tar geniturs che n'èn betg suttames communitablamain a la taglia po quel genitur che presta las contribuziuns al mantegniment tenor l'artitgel 24 litera e far valair la deducziun per l'uffant ch'è en scolaziun. Sche domadus geniturs prestan contribuziuns al mantegniment, pon els mintgamai far valair la mesa deducziun;
- c. sco deducziun da sustegniment: tranter 5600 e maximalmain 9000 francs per mintga persuna ch'è totalmain u parzialmain incapabla da gudagnar, per il mantegniment da la quala la persuna obligada da pajar taglia procura en ina dimensiun cumprovada dad almain 5600 francs; la deducziun na po betg vegnir pretendida per il conjugal e per uffants, per ils quals vegn concedida ina deducziun tenor la litera b);
- d. sco deducziun per chasada: 11 000 francs per pajataglias che mainan ina chasada sulets u mo cun uffants u cun persunas che basegnan sustegn, per ils quals u per las qualas po vegnir fatga valair ina deducziun tenor las literas b u c;

- e. sco deducziun per persunas ch'educheschan sulettas: 3 pertschient da l'entrada netta, maximalmain però 5500 francs, per pajataglias che mainan ina chasada sulets cun uffants minorens u cun persunas che basegnan sustegn, per ils quals u per las qualas els pon far valair ina deducziun tenor las literas b u c.

Art. 214 al. 1 e 2

¹ La taglia per in onn fiscal importa:

– fin ad in'entrada da 14 300 francs e per mintga ulteriurs 100 francs d'entrada	0.— francs 0.75 francs dapli;
– fin ad in'entrada da 21 500 francs e per mintga ulteriurs 100 francs d'entrada	54.00 francs 1.50 francs dapli;
– fin ad in'entrada da 30 100 francs e per mintga ulteriurs 100 francs d'entrada	183.00 francs 3.— francs dapli;
– fin ad in'entrada da 38 700 francs e per mintga ulteriurs 100 francs d'entrada	441.00 francs 4.— francs dapli;
– fin ad in'entrada da 47 300 francs e per mintga ulteriurs 100 francs d'entrada	785.00 francs 5.— francs dapli;
– fin ad in'entrada da 55 900 francs e per mintga ulteriurs 100 francs d'entrada	1 215.00 francs 6.— francs dapli;
– fin ad in'entrada da 64 500 francs e per mintga ulteriurs 100 francs d'entrada	1 731.00 francs 7.— francs dapli;
– fin ad in'entrada da 73 100 francs e per mintga ulteriurs 100 francs d'entrada	2 333.00 francs 8.— francs dapli;
– fin ad in'entrada da 84 200 francs e per mintga ulteriurs 100 francs d'entrada	3 221.00 francs 9.— francs dapli;
– fin ad in'entrada da 95 100 francs e per mintga ulteriurs 100 francs d'entrada	4 202.00 francs 10.— francs dapli;
– fin ad in'entrada da 107 100 francs e per mintga ulteriurs 100 francs d'entrada	5 402.00 francs 11.— francs dapli;
– fin ad in'entrada da 119 000 francs e per mintga ulteriurs 100 francs d'entrada	6 711.00 francs 11.50 francs dapli
– fin ad in'entrada da 126 700 francs e per mintga ulteriurs 100 francs d'entrada	7 596.50 francs 12.— francs dapli;
– fin ad in'entrada da 154 200 francs e per mintga ulteriurs 100 francs d'entrada	10 896.50 francs 12.50 francs dapli;
– fin ad in'entrada da 187 200 francs e per mintga ulteriurs 100 francs d'entrada	15 021.50 francs 13.— francs dapli;
– per in'entrada da 620 900 francs	71 402.50 francs

- fin ad in'entrada da 621 000 francs 71 415.00 francs
e per mintga ulteriurs 100 francs d'entrada 11.50 francs dapli.

² Per pajataglias che vegnan taxas communablain (art. 9 al. 1) sto vegnir partida l'entrada totala suttalessa a la taglia cun il divisur 1,9 per calcular l'entrada decisiva per fixar la tariffa.

Art. 214a Prestaziuns da chapital da la prevenziun

¹ Per prestaziuns da chapital da la prevenziun tenor l'artitgel 38 vegn la taglia calculada per in tschintgavel da la tariffa tenor l'artitgel 214. Las deducziuns socialas tenor l'artitgel 213 na vegnan betg concedidas.

² Dal rest vala l'artitgel 38.

Art. 216 al. 2

² Uffants che stattan sut la tgira geniturala vegnan suttalessa a la taglia per lur entrada da gudogn (art. 9 al. 2) en quel chantun, en il qual els èn obligads – tenor ils princips dal dretg federal davart il scumond d'ina imposiziun dubla da taglia interchantunala – da pajar taglia a la fin da la perioda fiscala u da l'obligaziun da pajar taglia.

2. Lescha federala dals 14 da december 1990³ davart l'armonisaziun da la taglia directa dals chantuns e da las vischnancas (imposiziun da taglia sin conjugals e sin famiglias)

Art. 3 al. 3 e 4

³ Entradas e facultad da conjugals che vivan en ina lètg giuridicamain ed effectivamain nunseparada vegnan quintadas ensemen senza resguard dal stadi dals bains.

⁴ Geniturs che pratitgeschan la tgira geniturala per in uffant, pajan taglia sin sia entrada e facultad sco sche quellas fissan lur. Sche geniturs che na vegnan betg taxads communablain pratitgeschan ensemen la tgira geniturala, paja quel genitur che procura per gronda part per l'uffant, taglia sin l'entrada e la facultad da l'uffant. Entradas da gudogn sco er gudogns tras la vendita da bains immobiliars dals uffants vegnan però suttalessa independentamain a la taglia.

Art. 6a Successiun da taglia

¹ Sch'il pajataglia mora, entran ses ertavels en ses dretgs e sias obligaziuns. Els stattan solidarmain buns per las taglias che vegnan debitadas dal testader fin a l'autozza da lur parts da l'ierta inclusiv las preretschavidas.

² Il conjugal survivent stat bun cun sia part da l'ierta e cun l'import ch'el survegn – sin basa dal dretg dals bains matrimonials – da l'avanzament u dal bain da cuminanza supplementarmain a la part legitima tenor dretg svizzer.

³ CS 642.14

Art. 6b Responsabladad e cunresponsabladad per la taglia

¹ Conjugals che vivan en ina lètg giuridicamain ed effectivamain nunseparada, stattan solidarmain buns per la taglia totala. Mintga conjugal stat però bun mo per sia part da la taglia totala, sch'in d'els dus è insolvent. Plinavant stattan els buns per quella part da la taglia totala che pertutga l'entrada e la facultad da l'uffant.

² En cas d'ina lètg giuridicamain u effectivamain separada croda la responsabladad solidarara er per tut ils debits da taglia anc averts.

³ Cun il pajataglia stattan solidarmain buns:

- a. ils uffants che stattan sut sia tgira genituriala fin a l'import da la part vi da la taglia totala che pertutga els;
- b. ils partecipants d'ina societad simpla, collectiva u commanditara che vivan en Svizra fin a l'import da lur part da la societad per las taglias dals partecipants che vivan a l'exteriur;
- c. cumpraders e vendiders d'ina immobiglia che sa chatta en il chantun fin a 3 pertschient da la summa da cumpra per las taglias che vegnan debitadas dal commerziant u mediatur per questa activitad, sch'il commerziant u il mediatur n'ha nagin domicil fiscal en Svizra;
- d. las persunas che liquideschon manaschis u lieus da manaschi en il chantun u che vendan u tiran a niz immobiglias che sa chattan en il chantun u pretenziuns ch'èn garantidas da talas fin a l'import dal retgav net, sch'il pajataglia n'ha nagin domicil fiscal en Svizra.

⁴ Cun il successur da taglia stattan solidarmain buns per la taglia dal testader l'administratur da l'ierta ed l'executur dal testament fin a l'import che pertutga la taglia tenor il stadi da la facultad dal relasch il mument da la mort. La responsabladad croda sch'il responsabel cumprova ch'el haja agì cun tut la premura che corresponda a las circumstanzas.

Art. 7 al. 4 lit. g

⁴ Libras da taglia èn mo:

- g. prestaziuns per ademplir duairs tenor il dretg da famiglia, cun excepziun da contribuziuns al mantegniment ch'in pajataglia survegn per sai en cas da divorzi, da separaziun effectiva u giuridica, sco er contribuziuns al mantegniment ch'in genitur survegn per ils uffants che stattan sut sia tgira genituriala;

Art. 9 al. 2 lit. c, c^{bis}, g e k

² Deducziuns generalas èn:

- c. las contribuziuns al mantegniment ad in conjugal divorzià che viva en separaziun effectiva u giuridica sco er las contribuziuns al mantegniment ad in genitur per ils uffants che stattan sut sia tgira genituriala, però betg prestaziuns per ademplir duairs da mantegniment u da sustegn tenor il dretg da famiglia;

- c^{bis}. ils custs cumprovads per la tgira tras terzas personas ch'è succedida durant l'activitad da gudogn dals geniturs per uffants che n'han anc betg surpassà il 16avel onn da vegliadetgna e che vivan cun ils geniturs en la medema chasada, e quai fin ad in import che vegn fixà tenor dretg chantunala:
1. per personas ch'educheschan sulettas,
  2. sch'in genitur è incapabel da gudagnar u sch'el fa ina scolaziun,
  3. sche domadus geniturs lavuran,
  4. sch'il genitur che ha la tgira dals uffants n'è betg en cas d'exequir quella pervi da malsogna u accident en la famiglia;
- g. las premias per l'assicuranza obligatoria per la tgira da malsauns dal pajataglia e da ses uffants minorens u ch'èn en scolaziun, per il mantegniment dals quals el procura, en la dimensiun d'ina pauschala che sa basa sin la media chantunala da las premias. Reducziuns da las premias vegnan resguardadas individualmain;
- k. *aboli*

Art. 11

¹ Il minimum d'existenza da mintga persuna obligada da pajar taglia è liber da taglia.

² Per personas maridadas che vivan en ina lètg giuridicamain ed effectivamain nun-separada sto la taglia vegnir adattada commensuradamain cumpareglià cun pajataglias che vivan sulets. La reducziun vegn garantida uschia che lur entrada totala vegn suttamesa a la taglia per ina tariffa da taglia che corresponda ad ina part fixa da quella entrada.

³ Ina reducziun equivalenta sto vegnir concedida er als pajataglias vaivs, che vivan separads, divorziads e nubils, che vivan sulets ensemen cun uffants u cun personas che basegnan sustegn e che surpiglian per quels u quellas principalmain ils custs da mantegniment.

⁴ Sche cumpensaziuns en chapital per prestaziuns regularas tutgan tar las entradas, vegn la taglia calculada – resguardond las ulteriuras entradas – tenor la tariffa che resultass sch'ina prestaziun correspondententa annuala vegniss concedida empè da la prestaziun unica.

⁵ Prestaziuns da chapital d'instituziuns da prevenziun sco er pajaments en cas da mort e per dischavantatgs restants corporals u da sanadad vegnan suttamesa a la taglia per sasezs. Els èn adina suttamesa ad ina taglia annuala cumplaina.

Art. 33 al. 3

³ Expensas per la professiun, premias d'assicuranza sco er deducziuns per grevazzas famigliaras vegnan resguardadas pauschalmain.

Art. 54 al. 2

² Registrada en l'inventar vegn la facultad ch'è avant maun il di da la mort dal testader, da ses conjugal che viva en lètg nunseparada e da ses uffants che stattan sut sia tgira geniturala.

Art. 72e   Adattaziun da la legislaziun chantunala a la midada
dals 20 da zercladur 2003

¹ Ils chantuns adattan lur legislaziun entaifer tschintg onns – suenter l'entrada en vigur da la midada dals 20 da zercladur 2003 – als artitgels midads 3 alineas 3 e 4, 6a, 6b, 7 alinea 4 litera g, 9 alinea 2 litera c, c^{bis}, g e k, 11, 33 alinea 3 sco er 54 alinea 2.

² Suenter la scadenza da quest termin vala la reglamentaziun tenor l'artitgel 72 alinea 2.

3. Lescha federala dals 14 da december 1990⁴ davart la taglia federala directa (imposiziun da taglia sin la proprietad d'abitar)

Art. 16 al. 4

⁴ La valur da locaziun d'immobiglias u parts d'immobiglias en la facultad privata che stattan a disposiziun als pajataglias per l'agen diever sin basa da proprietad u d'in dretg d'utilisaziun gratuit, na vala betg sco entrada suttamessa a la taglia.

Art. 18 al. 2 quarta frasa

² ... Sco debits comercials valan quels emprests che – sch'il pajataglia po cumprovar quai – servan a l'activitad da gudogn independenta. Latiers n'èsi betg decisiv, sche las valurs da facultad che servan sco garanzia appartegnan a la facultad privata.

Art. 21 al. 1 lit. b sco er al. 2

aboli

Art. 32

¹ En cas da facultad privata movibla pon vegnir deducids ils custs da l'administraziun tras terzas personas e las taglias estras a la funtauna che na pon ni vegnir pretendidas enavos ni ch'en imputablas.

² En cas d'immobiglias dadas a fit ad in locatari u ad in fittadin en facultad privata pon ils custs da las immobiglias (custs da mantegniment, premias d'assicuranza e custs da l'administraziun tras terzas personas) vegnir deducids. Sche mo ina part da l'immobiglia è dada a fit a terzas personas, ston quels custs vegnir resguardads proporziunalmain. Parts che vegnan duvradas en il rom d'ina activitad da gudogn independenta valan sco dadas a fit.

³ En cas d'immobiglias u parts d'immobiglias che stattan tenor l'artitgel 3 a disposiziun als pajataglias – sin basa da proprietad u d'in dretg d'utilisaziun gratuit – per

l'agen diever al domicili, po vegnir deducida la part dals custs effectivs da las immobiglias che surpassa 4000 francs.

⁴ Betg deducibels èn ils custs da mantegniment ch'il pajataglia sto impunder per reparar ina immobiglia ch'el ha cumprà da nov e ch'è evidentamain vegnida negligida dal proprietari d'efin ussa.

⁵ Il departament federal da finanzas fixescha en collavuraziun cun ils chantuns, quant lunsch che investiziuns che servan al spargnar energia, a la protecziun da l'ambient ed e la tgira da monuments pon vegnir messas a pèr cun ils custs da mantegniment.

⁶ Dal retgav brut da la facultad privata en il senn dals artitgels 20 e 21 po vegnir deducida – fin a l'atezza da quest retgav – la part dals tschains da debits privats che na croda betg sin immobiglias u parts d'immobiglias che stattan a disposiziun als pajataglias per l'agen diever sin basa da proprietad u d'in dretg d'utilisaziun gratuit. Betg deducibels èn ils tschains da debits per emprests ch'ina societad da chapital conceda ad ina persuna natirala ch'è participada a moda decisiva vi da ses chapital u che la stat uschiglio datiers, a cundiziuns che divergeschan considerablamain da las cundiziuns ch'èn usitadas en il traffic commercial tranter terzas persunas.

Art. 33 al. 1 lit. a e j sco er al. 1bis

¹ Da las entradas vegnan deducids:

- a. *aboli*
- j. tschains da debits per emprests privats che vegnan transmess en furma d'emprests a persunas giuridicas dal sector da las interpresas pitschnas e mesauanas, sch'i vegnan impegnadas per quai immobiglias da la facultad privata duvradas sez e per ils quals las persunas giuridicas pajan in tschains d'emprest d'usit local.

^{1bis} Pajataglias che cumpran en lur lieu da domicili tenor l'artitgel 3 per l'emprima giada immobiglias u parts d'immobiglias per l'agen diever pon deducir ils tschains da debits che resultan da quai; la deducziun importa maximalmain 15 000 francs per conjugals che vivan en ina lètg giuridicamain ed effectivamain nunseparada, per ils ulteriurs pajataglias maximalmain 7500 francs. Ils emprims tschintg onns pon quests imports vegnir deducids plainamain; ils tschintg onns che seguan vegnan els reducids linearmain mintg'onni per 20 puncts procentuals.

Titel da classificaziun avant l'art. 33a

5a. chapitel: Respargn immobigliar favurisà areguard la taglia

Art. 33a

¹ Il contract da respargn immobigliar è in contract, cun il qual ina persuna maiorena e sut 45 onns che viva en Svizra furma in dabun da spargn cun l'intenziun da cumprar per l'emprima giada cunter pajament proprietad d'abitar per l'agen diever a ses domicili svizzer.

² La durada dal contract importa minimalmain tschintg onns e maximalmain diesch onns. Ils pajaments annuals sin il conto da respargn immobilgiar na dastgan betg surpassar 16 pertschient da l'import maximal tenor l'artitgel 8 alinea 1 da la lescha federala dals 25 da zercladur 1982⁵ davart la prevenziun professiunala per vegliade-
tgn, survivents ed invaliditad. Ils dabuns na dastgan betg vegnir impegnads.

³ Ils pajaments sin il conto da respargn immobilgiar pon vegnir deducids da las entradas.

⁴ Tar la scadenza dal contract da respargn immobilgiar furman il chapital ed ils tschains bunifitgads entradas ch'en suttamessas a la taglia.

⁵ L'imposiziun da taglia vegn suspendida a mesira sco ch'ils meds per cumprar ina immobilgia per l'agen diever al domicil vegnan duvrads entaifer dus onns suenter la scadenza dal contract. La taglia vegn imponida posterieurmain, sche – en ils emprims tschintg onns suenter la cumpra – il diever da l'immobilgia vegn midà a la lunga u sche la proprietad vegn cedida a terzas personas senza ch'il retgav cuntanschi vegnia duvrà per cumprar en Svizra ina immobilgia cumpensatoria che vegn duvrada en moda identica.

⁶ Il cussegl federal decida suenter avair tadlà ils chantuns tge furma dal respargn immobilgiar che vegn en dumonda. El circumscriba la noziun da l'emprima cumpra e regla cunzunt:

- a. il ritmus dals pajaments;
- b. l'import minimal annual;
- c. la chapitalisaziun dals tschains;
- d. ils motifs per ina scadenza anticipada dal contract da respargn immobilgiar (spezialmain l'investiziun en la cumpra da proprietad d'abitar per l'agen diever, la perdita da l'appartegnientscha fiscala persunala a la Svizra pervi da mort u partenza a l'exteriur, la mancanza da pajaments regulars sin il conto da respargn immobilgiar, l'execuziun sfurzada);
- e. las premissas per ils ertavels e per il conjugal survivent per entrar en il contract.

4. Lescha federala dals 14 da december 1990⁶ davart l'armonisaziun da la taglia directa dals chantuns e da las vischnancas (imposiziun da taglia sin la proprietad d'abitar)

Art. 2 al. 1 lit. a

¹ Ils chantuns imponan las suandantas taglias:

- a. ina taglia sin las entradas ed ina taglia sin la facultad da las personas natiralas, inclusiv ina taglia sin abitaziuns secundaras;

⁵ CS 831.40

⁶ CS 642.14

Art. 4a Imposiziun da taglia sin abitaziuns secundaras

¹ Personas natiralas senza domicil fiscal u dimora fiscala en il chantun èn suttamesas ad in taglia sin las abitaziuns secundaras, sch'ellas possedan en il chantun correspondent immobiglias u parts d'immobiglias en la facultad privata che stattan a disposiziun ad ellas per l'agen diever sin basa da proprietad u d'in dretg d'utilisaziun gratuit. Questa taglia remplazza las taglias sin las entradas e las taglias sin la facultad sin l'immobiglia e sin il retgav che resulta da quai. Ella vegn incassada al lieu nua che la chausa sa chatta e calculada sin la valur da la taglia sin la facultad avant la deducziun dals debits per ina tariffa da maximalmain 1 pertschient.

² L'abitaziun secundara ed il retgav da sia locaziun suttastattan er a la taglia sin las entradas ed a la taglia sin la facultad al domicil da la persuna natirala.

³ Il cussegl federal relascha las disposiziuns executivas necessarias davart quest artigel en collavuraziun cun ils chantuns. Latiers definescha el cunzunt la noziun da l'abitaziun secundara e fixescha las metodos per evitar ina imposiziun dubla da taglia.

Art. 7 al. 1 sco er 4 lit. m

¹ A la taglia sin las entradas èn suttamesas tuttas entradas regularas ed unicas, cunzunt d'ina activitad da gudogn dependenta ed independenta, dal retgav da facultad, d'instituziuns da prevenziun sco er da rentas vitalizias.

⁴ Libras da taglia èn mo:

- m. la valur da locaziun d'immobiglias u parts d'immobiglias en facultad privata che stattan a disposiziun als pajataglias per l'agen diever sin basa da proprietad u d'in dretg d'utilisaziun gratuit.

Art. 8 al. 2 segunda frasa

² ... Sco debits commercials valan quels emprests che – sch'il pajataglia po cumprovar quai – servan a l'activitad da gudogn independenta. Latiers n'èsi betg decisiv, sche las valurs da facultad che servan sco garanzia appartegnan a la facultad privata.

Art. 9 al. 1, 1bis, 1ter, 2 lit. a e l sco er 2bis

¹ Da las entradas totalas ch'èn suttamesas a la taglia vegnan deducidas las expensas ch'èn necessarias per cuntanscher quellas e las deducziuns generalas. Betg deducibels èn ils custs da mantegniment ch'il pajataglia sto impunder per reparar ina immobiglia ch'el ha cumprà da nov e ch'è evidentamain vegnida negligida dal proprietari d'efin ussa. Tar las expensas necessarias tutgan er ils custs da furnaziun supplementara e da rescolaziun che stattan en connex cun la professiun.

^{1bis} Dal retgav brut da la facultad privata po vegnir deducida – fin a l'autozza da quest retgav – la part dals tschains da debits privats che na croda betg sin immobiglias u parts d'immobiglias che stattan a disposiziun als pajataglias per l'agen diever sin basa da proprietad u d'in dretg d'utilisaziun gratuit.

^{1ter} Tar immobiglias u parts d'immobiglias che stattan tenor l'artitgel 3 a disposiziun als pajataglias – sin basa da proprietad u d'in dretg d'utilisaziun gratuit – per l'agen

diever al domicili, po vegnir deducida la part dals custs effectivs da las immobiglias che surpassa 4000 francs.

² Deducziuns generalas èn:

a. *aboli*

1. tschains da debits per emprests privats che vegnan transmessa en furma d'emprests a personas giuridicas dal sector da las interpresas pitschnas e mesauanas, sch'i vegnan impegnadas per quai immobiglias da la facultad privata duvradas sezzas e per las qualas las personas giuridicas pajan in tschains d'emprest d'usit local.

^{2bis} Pajataglias che cumpran en Svizra en lur lieu da domicili tenor l'artitgel 3 per l'emprima giada immobiglias u parts d'immobiglias per l'agen diever pon deducir ils tschains da debits che resultan da quai; la deducziun importa maximalmain 15 000 francs per conjugals che vivan en ina lètg giuridicamain ed efectivamain nunseparada, per ils ulteriurs pajataglias maximalmain 7500 francs. Ils emprims tschintg onns pon quests imports vegnir deducids plainamain; ils tschintg onns che seguan vegnan els reducids linearmain mintg'onn per 20 puncts procentuals.

Art. 9a Respargn immobigliar favurisa areguard la taglia

¹ Ils pajaments che vegnan prestads annualmain a favur d'in conto da respargn immobigliar e che giaudan in levgiament fiscal tar la taglia federala directa pon vegnir deducids fin ad in import da 16 pertschient da l'import maximal tenor l'artitgel 8 alinea 1 da la lescha federala dals 25 da zercladur 1982⁷ davart la prevenziun professiunala per vegliadetgna, survivents ed invaliditad. Ils dabuns na dastgan betg vegnir impegnads.

² Il dabun da respargn immobigliar inclusiv ils tschains è liberà da la taglia sin la facultad.

³ Tar la scadenza dal contract da respargn immobigliar furman il chapital ed ils tschains bunifitgads entradas ch'èn suttamessas a la taglia.

⁴ L'imposiziun da taglia vegn suspendida a mesira sco ch'ils meds per cumprar ina immobiglia per l'agen diever al domicili en Svizra vegnan duvrads entaifer dus onns suenter la scadenza dal contract. La taglia vegn imponida posteriermain sche – en ils emprims tschintg onns suenter la cumpra – l'utilisaziun da l'immobiglia vegn midada a la lunga u sche la proprietad d'ella vegn cedida a terzas personas senza ch'igl existia ina cumpra da cumpensaziun en il senn da l'artitgel 12 alinea 3 litera e.

Art. 72d Mantegnair la deducziun dal respargn immobigliar

Fin a l'entrada en vigur da las novas disposiziuns federalas davart il respargn immobigliar favurisa areguard la taglia pon ils chantuns mantegnair las disposiziuns ch'èn applitgables en la perioda fiscal 2000 davart la deducziun da pajaments per l'emprima cumpra da proprietad d'abitar da la taglia sin las entradas e davart l'exemziun dal chapital ch'è vegni spargnà uschia e da ses retgavs da la taglia sin las entradas e sin la facultad.

⁷ CS 831.40

Art. 72f Adattaziun da las legislaziuns chantunalas a la midada dals 20 da zercladur 2003

¹ Ils chantuns adattan lur legislaziun a las midadas dals 20 da zercladur 2003 dals artitgels 2 alinea 1 litera a, 4a, 7 alineas 1 e 4 litera m, 8 alinea 2 segunda frasa, 9 alineas 1, 1bis, 1ter, 2 literas a e l e 2bis sco er artitgel 9a per il 1. da schaner 2008.

² Suenter l'entrada en vigur da las midadas vala l'artitgel 72 alinea 2.

5. Lescha federala dals 19 da mars 1965⁸ davart las prestaziuns supplementaras tar l'assicuranza da vegls, survivents ed invaliditad (imposiziun da taglia sin la proprietad d'abitar)

Art. 3b al. 1 lit. b e 3 lit. b

¹ Tar persunas che na vivan betg permanentamain u per in temp pli lung en ina chasa u en in ospital (persunas che vivan a chasa) ston vegnir reconuschids sco expensas:

- b. il tschains da locaziun d'ina abitaziun ed ils custs accessoris che stattan en connex cun quella. Sch'i vegn fatg in quint final per ils custs accessoris, na sto vegnir resguardà ni in pajament posteriur ni in reimbursament tar las prestaziuns supplementaras. Tar in'abitaziun che vegn abitada dal proprietari u dal giudider vegn resguardada sco tschains da locaziun mo la pauschala per ils custs accessoris;

³ Tar persunas che vivan en chasas sco er tar persunas che vivan a chasa ston vegnir reconuschids ultra da quai sco expensas:

- b. ils custs per il mantegniment da l'edifizi ed ils tschains ipotecars ensemen cun ils custs accessoris fin a l'import dal retgav brut da l'immobiglia. Tar in'abitaziun che vegn abitada dal proprietari u dal giudider correspunda il retgav brut a l'import maximal per las expensas dal tschains da locaziun (art. 5 al. 1 lit. b).

Art. 3 al. 2 lit. f

² Betg sco entradas ston vegnir validadas:

- f. la valor da locaziun da l'abitaziun abitada dal proprietari u dal giudider.

6. Lescha federala dals 13 d'october 1965⁹ davart la taglia anticipada (LTA) (imposiziun da taglia sin la proprietad d'abitar)

Art. 12 al. 1ter

^{1ter} Tar tschains sin dabuns da respargn immobigliar che profiteschan da levgiaments fiscals, resulta il debit da taglia il mument, il qual il contract da respargn immobigliar scada.

⁸ CS 831.30

⁹ CS 642.21

Art. 29 al. 3

³ La dumonda po vegnir fatga anteriurmain, sch'i dat in motiv giustifitgà (dedicaziun da l'intent dal dabun da respargn immobigliar, scadenza anteriura da l'appartegnientscha fiscala pervi da partenza a l'exteriur, maridaglia, mort, liquidaziun d'ina persuna giuridica, concurs e.u.v.) u sche quai è giustifitgà pervi d'in cas d'ina direzza extraordinaria.

7. Lescha federala dals 27 da zercladur 1973¹⁰ davart las taxas da bul

Art. 4 al. 2

aboli

Art. 6 al. 1 lit. h

¹ Exclud da la taxa èn:

- h. ils dretgs da participaziun che vegnan emess cunter pajament tar la fundaziun u l'augment dal chapital d'ina societad anonima, d'ina societad comanditara u d'ina societad cun responsabladad limitada, uschenavant che las prestaziuns da la societad na surpassan totalmain betg in milliun francs.

Art. 13 al. 1 e 3 lit. c-f, 4 e 5

¹ L'object da la taxa è la transmissiun da proprietad cunter pajament a las actas numnadas en l'alineia 2, sch'ina da las parts contrahentas u in dals intermediaturs è commerziant da titels tenor l'alineia 3.

³ Commerziants da titels èn:

- c. *aboli*
- d. las societads anonimas, las societads comanditaras, las societads cun responsabladad limitada e las associaziuns svizras sco er las instituziuns svizras da la prevenziun professiunala e da la prevenziun liada, da las qualas las activas consistan tenor la davosa bilantscha per pli che 10 milliuns francs da titels suttamess a la taglia tenor l'alineia 2;
- e. commembers esters d'ina bursa svizra per ils titels svizzers che vegnan martgadads a questa bursa;
- f. la confederaziun, ils chantuns e las vischnancas politicas ensemen cun lur instituziuns, sch'els cumprovan en lur quint titels suttamess a la taglia tenor l'alineia 2 per pli che 10 milliuns francs, sco er las instituziuns svizras da l'assicuranza sociala.

⁴ Sco instituziuns svizras da la prevenziun professiunala e da la prevenziun liada tenor l'alineia 3 litera d valan:

- a. las instituziuns tenor l'artitgel 48 da la lescha federala dals 25 da zercladur 1982¹¹ davart la prevenziun professiunala per vegliadetgna, survivents ed invaliditad (LPP) e tenor l'artitgel 331 dal dretg d'obligaziuns¹², il fond da garanzia sco er las instituziuns da recepciun tenor ils artitgels 56 e 60 LPP;
- b. fundaziuns da libra circulaziun tenor ils artitgels 10 alinea 3 e 19 da l'ordinaziun davart la libra circulaziun dals 3 d'october 1994¹³;
- c. ils purtaders da las assicuranzas da prevenziun liada e da las cunvegns da prevenziun menziunadas en l'artitgel 1 alinea 1 da l'ordinaziun dals 13 da november 1985 davart il dretg da deducziun fiscala per contribuziuns a furmas da prevenziun reconuschidas¹⁴;
- d. fundaziuns per l'investiziun che sa deditgan a l'investiziun ed a l'administraziun da facultads d'instituziuns da prevenziun tenor las literas a–c e che statant sut la surveglianza da fundaziun da la confederaziun e dals chantuns.

⁵ Sco instituziuns svizras da l'assicuranza sociala tenor l'alineia 3 litera f valan: il fond da gulivaziun da l'assicuranza per vegls e survivents sco er il fond da gulivaziun da l'assicuranza da dischoccupads.

Art. 14 al. 1 lit. h

¹ Na suttaless a la taxa èn:

- h. l'intermediaziun u la cumpra e la vendita d'obligaziuns estras, sch'il cumprader u il vendader è ina part contrahenta estra.

Art. 17 al. 2 e 4

² El debitescha ina mesa taxa,

- a. sch'el intermediëscha: per mintga part contrahenta che na sa legitimescha ni sco commerziant da titels registrà ni sco investur ch'è liberà da la taxa;
- a. sch'el è part contrahenta: per sasez e per la cuntrapart che na sa legitimescha ni sco commerziant da titels registrà ni sco investur ch'è liberà da la taxa.

⁴ La taxa che vegn debitada da commerziants da titels tenor l'artitgel 13 alinea 3 litera e vegn pajada da la bursa svizra correspudenta.

Art. 17a Investurs ch'èn liberads da la taxa

¹ Liberads da la taxa tenor l'artitgel 17 alinea 2 èn:

- a. stadis esters e bancas centralas;
- b. fonds d'investiziun svizzers tenor l'artitgel 2 da la lescha davart ils fonds d'investiziun dals 18 da mars 1994¹⁵;

¹¹ CS 831.40

¹² CS 220

¹³ CS 831.425

¹⁴ CS 831.461.3

¹⁵ CS 951.31

- c. fonds d'investiziun esters tenor l'artitgel 44 da la lescha davart ils fonds d'investiziun dals 18 da mars 1994;
- d. instituziuns estras da l'assicuranza sociala;
- e. instituziuns estras da la prevenziun professiunala;
- f. assicuraders da vita esters che suttastattan ad ina reglamentaziun estra ch'è cumparegliabla cun la surveglianza federala;
- g. societads estras, da las qualas las aczias èn quotadas ad ina bursa renconuschida, sco er lur societads da concern estras consolidadas.

² Sco instituziuns estras da l'assicuranza sociala valan instituziuns che adempleschan las medemas incumbensas sco las instituziuns svizras tenor l'artitgel 13 alinea 5 e ch'èn suttamessas ad ina surveglianza cumparegliabla.

³ Sco instituziuns estras da la prevenziun professiunala valan instituziuns:

- a. che servan a la prevenziun per vegliadetgna, survivents ed invaliditad;
- b. da las qualas ils meds finanzials èn deditgads permanentamain ed exclusivamain a la prevenziun professiunala; e
- c. ch'èn suttamessas ad in surveglianza ch'è cumparegliabla cun la surveglianza federala.

Art. 19 Affars cun bancas estras ed agents da bursa esters

¹ Sch'ina banca estra u in agent da bursa ester è part contrahenta en cas d'ina conclusiun d'in affar, croda la mesa taxa che pertutga questa part contrahenta. Il medem vala per titels che vegnan surpigliads u furnids d'ina bursa che agescha sco cuntrapart tar l'execuziun da derivats standardisads.

² La mesa taxa croda er per il commember ester d'ina bursa svizra, uschenavant che quest commember martgadescha titels svizzers per agen quint.

II

¹ Questa lescha è suttamessa al referendum facultativ.

² Las cifras I 1,2 e 7 entran en vigur il 1. da schaner 2004.*

³ Las cifras I 3–6 entran en vigur il 1. da schaner 2008. Il cussegl federal po metter pli baud en vigur l'artitgel 33a da la lescha federala dals 14 da december 1990¹⁶ davart la taglia federala directa e l'artitgel 9a da la lescha federala dals 14 da december 1990¹⁷ davart l'armonisaziun da la taglia directa dals chantuns e da las vischnancas sco er ils artitgels 12 alinea 1ter e 29 alinea 3 da la lescha federala dals 13 d'october 1965¹⁸ davart la taglia anticipada. L'artitgel 72d da la lescha federala dals 14 da december 1990 davart l'armonisaziun da la taglia directa dals chantuns e da las vischnancas entra en vigur il 1. da schaner 2005.

* En cas che questa LF vegniss acceptada dal pievel, vegn l'entrada en vigur da la cifra I 1, 2 e 7 spustada sin il 1. da schaner 2005 pervi da la midada dals 19 da december 2003 (BB1 2003 8241).

¹⁶ CS 642.11

¹⁷ CS 642.14

¹⁸ CS 642.21

PP
Spediziun postal

Spediziuns enavos a la controlla
d'abitants da la vischnanca

**Recumandaziun
a las votantas ed als votants**

Il cussegl federal ed il parlament recumondan a las votantas ed als votants da votar ils 16 da matg 2004 sco suonda:

- Gea a la midada da la lescha federala davart l'assicuranza per vegls e survivents (LAVS) (11avla revisiun da la AVS)
- Gea al conclus federal davart la finanziaziun da la AVS/AI cun augmentar las tariffas da la taglia sin la plivalur
- Gea a la lescha federala davart las midadas da decrets concernent l'imposiziun da taglia sin conjugals e sin famiglias, l'imposiziun da taglia sin la proprietad d'abitar e las taxas da bul.